



# Szentandrásai Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2004. december

NAPTÁR melléklettel Ára: 200 Ft

X. évfolyam 12. szám

Aszódi Imre

## Karácsony

*Mindnyájan ünnepi fényre vágyunk újra,  
mert ez nagy ünnep, ha veri és fújja  
is ablakunk az alföldi hó,  
túljutottunk eddig már sok veszélyen,  
és a hamar sötétedő téli éjben  
győzni visz bennünket a Jó.*

*Kik átmentünk annyi tűzön és mocsáron,  
most vigasztal bennünket a fehér karácsony,  
mi örökké a szívünkben él,  
a lelkünket szent lángba borítja  
távoli életek összekötő hídja,  
ha kint dühöng is a tél.*

*Gyermekeink, kikért mindig hűen éltünk,  
kövessétek ősi hitünk és reményünk,  
a szent szeretet szavát,  
s akkor ha elmúlunk is, megmaradunk,  
és befagyott fehérő ablakunk  
mögött él a karácsonyfaág...*



Kézműves kiállítás

Fotó: Turcsányi Lajos

## Békés karácsonyt és boldog új évet

### kíván

a  
Szerkesztőség!



## SZILVESZTEREZZEN VELÜNK!

2004. december 31-én 19 órától  
várjuk a Művelődési Házba!

Vacsora: aperitív, birkapörkölt vagy sült  
Éjfélkor: pezsgő, virsli és meglepetés

Felnőttjegy: 2.600 Ft/fő  
Gyermekjegy: 1.600 Ft/fő

Zenél a Nostalgia zenekar!



Jegyek vásárolhatók december 27-ig a Könyvtárban

# ANYAKÖNYVI HÍREK

## Születés



2004. október 12-én Marton András és Lászlófi Erzsébet szülőknek ANNAMÁRIA, november 4-én Kalmár Gábor és Farkas Erika szülőknek ÁDÁM, december 7-én Oncsik János és Sinka Ágnes

szülőknek IMRE, Herceg Attila és Csonki Andrea szülőknek ZSOMBOR utónevű gyermeke született.

### Teljeskörű temetkezési szolgáltató éjjel-nappali ügyelettel.

Telefon: 218-224 \* 30/9584-877

Cég alapítva: 1971.

Tulajdonos: Ábel Zoltán, Békésszentandrás, Fő út 64.

*Síremlék minden anyagból (márvány, gránit, műkö), régi síremlékek tisztítása.*

## REKVIEM

### TELJESKÖRŰ TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁS

Raktárunkban - Széchenyi u. 12. sz. - megtalálható minden kellék széles választékban.

**Éjjel-nappali ügyelet!**

Megrendelőink részére díjtanulmányt vállaljuk az özvegyi nyugdíjjal kapcsolatos ügyintézésért.

**Csipai László**

Békésszentandrás, Fő út 53.  
Tel.: 218-230, mobil: 06-30/9749-031

**Behan Pál**

Petőfi u. 9. \* Mobil: 06-20/334-6670

## Szentandrási Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Benedek Erika, Bódi Mária, Fabó István, Horváth Sándorné, Molnár Imre Zoltán, Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Benedek Erika

Digitalizálta: Qwpack

E-mail: [bszta-konyvtar@freemail.hu](mailto:bszta-konyvtar@freemail.hu)

Készült: SZARVASPRESS Bt. Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/1995



## FELHÍVÁS

### Tisztelt Fotóbarátok!

Még mielőtt végleg elragnak „jó helyre” a negatívjaikat, gondoljunk arra, hogy 2005. január 22-én a Magyar Kultúra Napján ismét megrendezzük a TÉL-FÉNY FOTÓKIÁLLÍTÁST, a Könyvtár Galériában. Nevezési feltételeink nem változtak – 15x21 cm-es vagy ennél nagyobb méretű fotókat várunk – a kép címével és az alkotó nevével – személyenként maximum 5 db-ot – a téma kötetlen, bárki benevezhet Olvasóink közül.

– **Beadási határidő: 2005. január 15.**

MEGNYITÓ: 2005. JANUÁR 21., péntek 17 óra.

Várjuk a szebbnél szebb alkotásokat:

a Rendezőség

## MEGHÍVÓ

2005. január 29-én  
/szombaton/ 19 órai kezdettel

kerül megrendezésre a  
**VÁLLALKOZÓK BÁLJA**  
a helyi Művelődési Házban.

### Program:

- 19 órakor a Vértessy Tánc-Sport Egyesület bemutatója
- 20 órakor birkavacsora
- éjszakai tombolajátás

A jó hangulatról zenekar gondoskodik.

Jegyek kaphatók az Ipartestület irodájában, valamint a Geda élelmiszerboltban.

Mindenkit szeretettel vár az Ipartestület Elnöksége

# REFORMÁTUS HÍREK

## Templom felújítási ünnepi beszéd

Kedves Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban, kedves érdeklődők! Nagy álma teljesedett be a napokban sokunknak: részben, de látványosan megújult templomunk! A református templom nagymértékű felújítása nem nagyon régen, 20 éve történt, sajnos az akkor kötelezően előírt külső vakolat festési anyaga nem vált be és ezért hamar igen leromlott állapotba került az épület eleje. Mindannyiunknak elszomorító és valahogy szégyenteljes volt az a tény, hogy ilyen a mi templomunk. Fájjalunk, hogy e szent épület, templom így beszél a mi istenszeretetünkről és így hirdeti az Ő dicsőségét.

A szeptemberi 200. éves templomépítési ünnepet követően megkezdődtek a felújítási munkák. Ennek során nagyon komoly műemlékes és falszigetelési engedélyezések után a templom Kálvin utcai homlokzata, valamint a torony teljes vakolata és festése javítást kapott. A templom belsőjében évekkel ezelőtt a fal kiszárítása érdekében le kellett verni a vakolatot, most ezekre a felületekre szárító vakolat került. Így a templomba, istentiszteletre érkezők számára az esztétikai élmény összehasonlíthatatlanul kedvezőbb, mint a vakolatlan téglafalak látványa. A templom kívül, belül sokkal szebb lett!

Istennek legyen hála, hogy megsegített bennünket, rendkívül kedvező időjárást adott még a novemberi, decemberi hónapokban is. Ugyanakkor ezúton is szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak a jószívű embereknek, akik idejükből, szakértelmükből, anyagi javaikból áldozva lehetővé tették ezt a megújulást. Valóban nagyon sokan és sokféleképpen járultak hozzá ezekhez a munkákhoz. 2004 előtt, javarészt Pentaller Attila nagytiszteletű úr idejében 1.000.000. Ft-ot adományozott a gyülekezet a templomfelújításra előre. Ebben az összegben egy igen jelentős örökség adomány is ott volt. 2004-ben a békésszentandrási emberek 625.000.Ft-ot adományoztak e célra. Hálásan köszönjük mind ezeket az összegeket, mind az egyéb támogatásokat.

Nagyon léptünk előre, de e szép kezdetnek folytatása kell hogy legyen. Néhány éven belül a templomot teljes egészében vízszintesen szigetelni kell, és a tetőszerkezetet, világítást kell felújítani, valamint fűtést szeretnénk beszerezni. A munkák most egy darabig szünetelnek, de a következő nagy felújításhoz a pályázati előkészületeket, terveket, anyagi önerő gyűjtését már most el kell kezdenünk.

Bízunk benne, hogy ha Istennek kedves a mi templomunk, akkor Ő ki fogja rendelni a szükséges anyagi javakat. Reménykedünk, hogy templomunk még méltóbban, szebb és jó karban tartott épülettel fogja hirdetni Krisztus nagy kegyelmét sokak számára.

A kérdés az, hogy Istennek ebben a nagyszerű ügyében Te kedves olvasó, hogy szeretnél részt venni. Bátorítok mindenkit, akinek Békésszent-

andrás és a református templom, Isten szent háza, a békésszentandrásiak szent ünnepeinek és istentiszteleteinek színtere fontos, és szívügye, ne hűvös külső szemlélőként tekintse e fejlődést. Milyen nagyszerű, ha valaki elmondhatja: Köszönöm Istenem, hogy csodálatos megújító munkában én is részt vehettem és közreműködtem! Egy nyertes focicsapatban játszani jó érzés, de még jobb érzés, ha valaki a gólt, vagy a gól előtti labdaátadást saját maga teheti meg. Légy Te is Isten győztes csapatának küzdelmében gólszerző játékos! Gondolkozz és imádkozz arról, hogy Te miként tudnád segíteni a további megújulást.

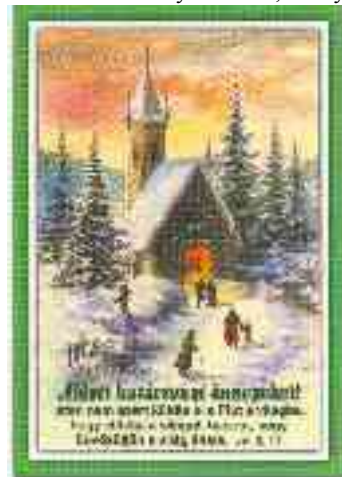
Befejezésül újból hangsúlyozom: Istennek kedvesebb a szíved, mint a pénzed. Légy ott minél többször az istentiszteletken, az adományod pedig legyen ehhez képest másodlagos kifejezése Krisztus iránti háládnak. Őneki Te annyira szívügye voltál, hogy életét adta Érted, és az egész világot, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen!

„Az az indulat legyen bennetek, ami a Krisztus Jézusban is megvolt: Mert Ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, emberekhez hasonlóvá lett, és magatartásában is embernek bizonyult: megalázta magát, és engedelmessé vált mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fel is magasgaltta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és földalattiaké, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.” (Filippi levél 2:5-11)

Minden kedves olvasónak, magam családom és a presbitérium nevében áldott, békés, boldog karácsonyt és új esztendőt kívánok:

Dr. Dobos Ágoston békésszentandrási református lelkipásztor

Bízom  
Újra  
Életed  
Krisztusra!



## *Jöjjetek Krisztust dicsérni, Bízó szívvel Hozzá térni!"* (328. dicséret)

### Református ünnepi istentiszteleti rend

2004 December

24. péntek du. 3. óra: Parókián

Hittanosok, családosok, magányosok karácsonya

25. szombat, Karácsony 1. napja, de. 9 óra: Parókián

Ünnepi úrvacsorás istentisztelet. (Gyermekfoglalkozás van)

26. vasárnap, Karácsony 2. napja de. 9 óra: Parókián

Ünnepzáró hálaadó istentisztelet.

(Gyermekfoglalkozás nincs)

31. péntek du. 3. óra: Parókián

Óévváró istentisztelet. (Gyermekfoglalkozás nincs)

31. péntek 23.30. Templomban

Éjféli úrvacsoraszertés, imádságos átlépés az új évbe

2005. Január

1. szombat 10 óra (eltérően a máskor 9 órai kezdéstől!): Parókián

Újév-kezdő istentisztelet. (Gyermekfoglalkozás nincs)

2. vasárnap 9. óra Parókián (az év első vasárnapja)

hagyományos istentisztelet, (Gyermekfoglalkozás van)

*Házi istentisztelet tartását és úrvacsoraszertést a lelkipásztortól lehet kérni.*

-----

Szeretettel hívunk minden érdeklődőt  
2004. december 19-én vasárnap de. 9 órakor kezdődő  
**hálaadó istentiszteletünkre,**  
a Békésszentandrási református parókiára, melyen  
**a templom**  
utcai homlokzatának, tornyának és belső vakolatának  
**felújítását ünnepeljük meg.**  
Igét hirdet és felújítási beszámolót tart  
Dr. Dobos Ágoston ref. lelkipásztor

# Siófoki tojásfesztivál

**Kézműves egyesületünk egy tagja, Daru Péterné csodálatos rendezvényen vett részt Siófokon. Erről kértük írjon élménybeszámolót.**

A tojás létrejöttének és pusztulásának misztériuma napjaink emberét is ámulatba ejti, elgondolkodtatja. A régi korokban élöket pedig – ma különösnek tűnő – messzemenő feltevésekre és ezekből következő tettekre vezette.

A tojás az örök élet, az újjászületés, a feltámadás, a tökéletesség, a termékenység jelképe lett, s mágikus erőt tulajdonítottak neki. A tojásdíszítés Európa nagy részén élt, napjainkra annak keleti felén maradt még szokásban.

Hazánkban is számos technikája ismert. Daru Péterné alkalmazta a saját maga által kifejlesztett egyéni technikát a tojásdíszítésben, amivel szinte festményszerűvé válik és megelevenedik a tojás.

Az ő hímestojásai hypóval és fogpiszkálóval készülnek, melynek alapja a ruhafestékekkel színezett tojás.

Nem kevés okunk akad ünnepelni a tojást, erre kínált kiváló lehetőséget a II. Balatoni Nemzetközi Tojásfesztivál, mely október 8-tól 10-ig került megrendezésre Siófokon, melyen részt vettünk édesanyámmal és testvéreimmel.

A 3 napos rendezvényen kézművesvásár és kiállítás is színesítette a programot, ahol megmutathatta többi kézművestársának és a közönségnek a tojásdíszítést folyamatában, ahogy ő készíti.

Mindenki nagy érdeklődéssel fogadta és nagyon sokan kíváncsiak voltak erre a látványosságra. Természetesen ez kiváló alkalom volt számára, hogy bemutatkozzon és sok emberrel megismerkedjen.



Köztük a tojásművészeti kiállítás és múzeum tulajdonosával, aki egyben az egész fesztivál főszervezője is volt. A kiállításon látható alkotások közt szerepelnek már az ő munkái is, egy strucctojás, amely a szent családót ábrázolja. Egyik oldalán üvegfestékekkel örökítette meg a betlehemi jelenetet, Kisjézust a jászolban, a másik oldalát kifúrta és 4 db tojást helyezett bele, amely nagyságuk sorrendjében ábrázolja Józsefet, Máriát, Kisjézust és a bárányt. De megfigyelhető népművészeti sajátosságok, motívumok és újabbnál újabb kreatívabb díszítőformák is a kiállított tojások között.

Az egész évben látogatható kiállítás, ahol a világ több részéből és itthonról sok-sok fajta anyagból készült tojás és igazi díszített tojások láthatók: 8600 Siófok, Szűcs utca 4. szám alatt.

A szervezők izgalmas programokkal várták a látogatókat, többek között fellépett Mága Zoltán, Fenyő Miklós, az Edda, Sebeők János és még sokan mások, ill. a vendégek megkóstolhatták Benke Laci bácsi Guinness-rekord méretű tojáspörköltjét, akivel mi is

személyesen találkozhatunk, ránk köszönt mint régi ismerősre, nagyon barátságos volt.

Nagyon jól éreztük magunkat és próbáltuk méltó módon képviselni a Békésszentandrás Kézműves Egyesületet.

Daru Ágnes

**Dr. Csordás Mihály**

## TITKOS KÉRDÉS

Egy régi-régi történet sok mindenért lehet jelenünk kifejezője: ismétlődnek a dolgok, és mi magunk is múltunkkal vagyunk azonosak...

Ilonka, a nyolcvanadik életévét taposó bácskai asszony, aki gyermekeinek és unokáinak oly sok Mikulás-ajándékot készíttetett apró cipőcskébe az elmúlt évtizedek során, piciny kislányként egykor éppen Mikulásnak tette fel élete egyik első nagy-nagy kérdését: „Mi van most?”

A választ senki sem adhatta meg neki, mert a kérdés is szigorúan titkos volt, bezárva kicsiny világának hétpécsetes pánccslekre nyébe.

Édesapja már nem élt Ilonkának, mert éppen csak hazatért az első világháborúból, s máris elvitte ott szerzett betegsége. Édesanyja egyedül nevelte hat gyermekét, akiből a legkisebbnek inkább nem beszélt a Mikulásról, minthogy fölösleges ábrándozásra serkentse... Mert a gazdaházaknál végzett mosás-takarítás szerény díjából édeségre igazán nem tellett.

Ám Ilonka mégis tudott a Mikulásról. Mert az iskolában társai sokat emlegették, főként december első napjaiban, éppen amikor előkerültek rejtekhelyükről a szebbnél szebb kiscsizmák. Csak Ilonkái nem akart sehogy sem előkerülni.

A nagy-nagy várakozás első esztendejében arra gondolt, hogy ő rontott el valamit, ezért kerülte el házuk táját a Mikulás. Megfordult kis fejcskéjében, hogy talán nem tette ki idejében kopott cipőcskéjét, vagy nem fényesítette ki kellőképpen...

Amikor aztán a következő évben ismét állandó beszédtema lett az iskolában a Mikulás, csábítóbbnál csábítóbb ajándékaival, Ilonka lelkében is megszületett az elhatározás: ő is kiteszi a virágokertbe agyonra tisztított kicsiny lábellenjét! Senkinek semmit sem szólt, hanem cselekedett. S a másnap reggeli nagy meglepetésbe vetett töretlen hittel aludt el.

Ilonka azon az éjszakán nagy tábla csokoládéról, hajas babáról, meleg és szép téli holmiktól álmodott.

Reggel korán ébredt, s lábujjhegyen kilopakodott a virágokertbe. Nézte, mit hozott a Mikulás.

A kis cipőcskéek üresen tátongva várták.

És ekkor fogalmazódott meg benne élete első nagy sorskérdése: „Mi van most?”

Fel nem foghatta, mi történhetett. Vajon rosszabb ő, mint mások?

Csak sokára döbrent rá, hogy a hibát nem ő követte el. A Mikulás tévedhetett el. Bizonyára rosszul igazították útba.

Ilonka, az Édesanyám, amióta felnött lett, igyekszik minél több terhet levenni az öreg püspök válláról. Ma is ezt teszi, fekvő betegen, a pusztta létével pótolva a pótolhatatlant. Csak kérdésére várjuk hiába együtt is a választ.

# A Hunyadi János Általános Iskola hírei

## Jótekonysági vacsora – 2004.

Néhány év kihagyás után, november 13-án ismét jótekonysági vacsorát rendezett iskolánk. Ezúttal a szervezés feladatait a pedagógusok vállalták magukra. Szívesen tettük, hiszen most is, mint mindig iskolánkért, se a benne tanuló gyerekekért dolgoztunk.

Nagy örömünkre szolgált, hogy a megkeresett cégektől, vállalkozóktól nem távoztunk üres kézzel. Tombolatárgyakkal vagy egyéb módon, sokan a vacsorán való részvételükkel is támogatták a rendezvényt.

Sok magánszemély is hozzájárult ajándékával a sikerhez. Köszönet érte mindannyiunknak.

Azokkal a szülőkkel, s vendégeikkel, akik eljöttek személyesen, egy igazán kellemes estét tölthettünk együtt. A finom vacsora, a jó zene, a sok-sok értékes tombolatárgy mind biztosította a jó hangulatot.

A felszolgálat – felnőtt irányítással – néhány volt diákunk vállalta, s a rendezvény végéig igyekeztek a vendégeket figyelmesen kiszolgálni.

Novemberben támogatójegyeket is lehetett vásárolni, így néhány száz forinttal is hozzá lehetett járulni a nemes célhoz. Sokan éltek ezzel a lehetőséggel. Nekik is köszönjük.

A sok fáradozás szép eredménnyel járt. A végleges összeget még nem tudjuk közölni, mert máig is érkeznek támogatások. Felhasználásáról egy későbbi időpontban tájékoztatjuk Önöket.

Támogatóink voltak: Az iskola Nevelőtestülete és Dolgozói, Íráskép Gyorsnyomda - Melis Péter, Jelenker BT, Sovital BT, Tchibo – Korim László, Cuki Cukrászda – Mrena Orsolya, Csilla Divat, Búzás János, Gyógyszertár – Tóthné Szabó Ágnes, Pioneer Rt, Istenes Ferenc cukrász, Táncsics Vadásztársaság, Bencsik István kereskedő, Bödi Mária, Young-Hús Kft, Bioman Kft, Daniella Fürdőszobaszalon – Sztancsik László, Sinka Györgyi elektrokozmetikus, Hófehérke Gyermekruházat, Olasz Ilona, Mozarella Kft, Argomex Kft – Kozák János, Vasgyúró Bt, Perga – Duo Bt, Liget-Mix Kft – Kiss László, Hot Drink Kft – Zvara József, Körös-Text, Pesztránszki Károlyné, Kacsafarm Kft, Gazdabolt – Liszkai Mihály, Kozák Zoltán, Jade Kozmetikai Szalon – Bencsik Katalin, Penta-Drink Kft, Kenzo Kft, Szentandrási Röfi Bt – Dr.Olasz Imre, Dr.Olasz Imréné Dr., Bagi Jánosné, Mezőmag Kft – Gázsó János, Foltán Jánosné, Korr-Nix Bt. – Csipai László, Alfa-parf Fodrász Szalon – Cséke Éva, Szarvas és Vidéke Takarékszövetkezet, Klimaj János Fafaragó Népi Iparművész, Apáti Nagy Ferenc, Lancsa Autósiskola, Art-Kelim és HMK Kft, Dr.Strassburger Gyöngyi, Majoros Ferenc, Írisz Virágüzlet – Lénárt Zoltánné, Peca-Sport, Szécsi Balázs, Antal Szilvia kozmetikus, Révész Edit, Szarvasi Vas-Fémipari Rt, B&B Foto, Lázár Mihályné, Eli-Nett Kft, Fornetti – Oláh Csaba, Bau-Lux Fürdőszobaszalon, Sinka Gáborné, Szabó Imre, ÁFÉSZ, Bar-Bár Bt, Nyugdíjasklub, Tessedik Vadásztársaság, Darabosné Megyeri Rozália, Lestyan-Goda Mihály, PC-Shop – Sipos Zoltán, Litauszki János.

Támogatásukat köszönjük!

Nevelőtestület  
és SZMK

## Simonyi Zsigmond Országos Helyesírási Verseny területi fordulója

A Vajda Péter Gimnáziumban, november 24-én került megrendezésre a Simonyi Zsigmond országos helyesírási verseny területi fordulója, melyen sok szép eredményt értek el iskolánk tanulói. Évfolyamonként 8 tanuló mérhette össze tudását.

A diákok tollbamondást írtak és feladatlapot töltöttek ki.

Simonyi Zsigmond örökségének szellemében 1998 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Mai Magyar Nyelvi Tanszéke szervezi a helyesírási versenyt, s állítja össze anyagát.

A verseny célja: anyanyelvünk ápolása, a nyelvhasználat iránti felelősségtudat és az anyanyelv szeretetének erősítése.

### Eredmények:

#### 5.osztály

I. Lengyel Judit, 5.b

V. Bagi Anett, 5.b

#### 6.osztály

I. Tóth László, 6.a

VI. Kanik Renáta, 6.b

#### 7.osztály

V. Csik Marietta, 7.b

VII. Farkas Zsófia, 7.b

#### 8.osztály

I. Szalai Eszter, 8.b

III. Aszódi Diána, 8.b

Gratulálunk!

További sok sikert kívánunk a megyei versenyre!

Felkészítő tanárok: Baginé Dorogi Anikó, Fazekas Stefánia

# KÖZLE- MÉNY

**Januártól az újság 150 Ft/hó.**

**Előfizetési díj: 1.650 Ft/év.**

*Előfizetni  
az Ipartestületi Irodában  
hétfőtől péntekig  
17-18 óráig lehet.*

# TISZTELT OLVASÓ

Előzetesen olvassák, Dr. Bagi István elszármazott tagtársunk, tiszteletbeli elnök úr üdvözlő sorait.

Az értesítő, üdvözlő levél:

*Kedves Barátaim.*

*Emlékezetem szerint, a Békésszentandrás Baráti Szövetségének megalakulása óta első ízben fordul elő, hogy nem lehetek ott az András napot megelőző összejövetelen.*

*Őszintén sajnálom. Az elnök úrnak már telefonon említettem, hogy halaszthatatlan elfoglaltságom miatt nem tudok utazni.*

*Számomra az eltelt esztendő nem volt könnyű, az Alkotmánybíróságot terhelő közismert közéleti események mellett szomorúság is ért: végleg Békésszentandráson pihen már unokabátyám, Bagi Imre.*

*Visszaköltözött Szarvasról – de nehéz kimondani – végleg a falunkba, a fiatalon bennünket, s szüleit itt hagyott kedves nagyok hógom, Nagyné Szécsi Ági.*

*A jövőről:*

*Nagyon bízom abban, hogy a szövetség tervei megvalósulnak. Várom a ligetről, az ott végzett munkálatokról a híreket.*

*Sokszor gondolkodom: hogyan lehetne Csikós György tanár úr bölcs szavait megvalósítani, s a liget részére vízi lejárót biztosítani, hiszen így válna teljessé mindaz, ami számunkra a falunkat jelenti, a Körössel való természetes együttélés.*

*Változatlanul készen állok, hogy ha szükséges, segítek. S várom a hívó szót, talán farsang idején tudunk találkozni.*

*Mindenkit szeretettel köszönt, eredményes tanácskozást, és jókedvű baráti beszélgetést kíván*

*Bagi István*

E kedves sorok után, olvassák rövid tájékoztatónkat a Békésszentandrás Baráti Szövetség 2004. november 26-ai közgyűléséről.

A baráti kör életében is megtörtént egy megújulás. Ezen gondolatok jegyében köszöntök minden embertársamat, barátot, helyit és elszármazottat, akik figyelemmel kísérik a baráti kör munkáját, és köszönet azoknak, akik segítik, bármi módon, lehetőségeikhez mérten.

Néhány gondolatot szeretnék megosztani a kedves olvasóval, helyzetünkről, életünkről, a mottóról, a parázsról, amelyet nagyon sok jószándékú ember – barát táplál, és rendezvényeink alkalmából lángra is lobbant.

Sajnos a hatalom, és a pénzvilág pillanatnyi hevületében élők között vannak olyanok is, akik még azt a mondást is visszafelé olvassák: „ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrrel” sajnos alkalmazzák irányunkban is. Az éves közgyűlést azzal a kéréssel indítottuk, hogy remélve, aki itt van, itt lehet, az otthon felejtette mind a politikai mind az üzleti mentalitását, ezt szeretnénk az elkövetkező ünnepekre is ajánlani mindenkinek.

A közgyűlés kiemelkedően eredményes volt, kicsit a múltba tekintettünk, és persze magunkba is szálltunk. Eredményeink között kiemelném: adományoztunk egy padot az újratelepítési emlékműnél, melyen gravírozott táblán olvashatjuk a baráti kör nevét.

Beiktatásra került az az emlékkönyv, amely meghalt tagtársainkat örökíti meg, néhány soros szöveges formátumban. A megemlékezés meghatározó perceiben a gyertyák templomból hozott fényében bemondásra kerültek az elhunytak nevei, és meggyújtásra került az Adventi koszorú első gyertyája.

Építő javaslatok születtek működésünk segítésére, és a bejelentések napirendi pontjában az alapszabály módosítására.

Megismerhettük a megválasztott két új, életerős és ambiciózus vezetőségi tagot Szitó Imre és Koppányi Gábor úr személyében bemutatkozásuk alkalmából. A finom vacsorát baráti beszélgetés követte.

Bölcs útmutatást és sok használható tanácsot kaptunk dr. Dezső István elnöktársamtól a szarvasi baráti kör elnökétől, aki nem fukarkodott a szavakkal. Végül de nem utolsó sorban a nosztalgia disco zárta a napot, és Sonkoly Zoli jóvoltából hazavihettük magunkban Beregszászi Olga szívhez szóló szép dalait.

Ezúton kérjük az elszármazottak falunkban élő hozzátartozóit, hogy címeiket várunk tőlük. Esperes úr bizonyára megengedi, hogy a sekrestyében is le lehessen adni. Az osztálytalálkozó alkalmából keressenek meg bennünket a hazautazók, vagy hagyják meg címeiket, és mi felültetjük őket a barátság nem csak lelki vonatára, hogy ne csak álmaikban, de a valóságban is megérkezzenek évente egyszer kétszer szülőfalujukba a nyári találkozóra, februárban egy kis farsangi mulatságra, mindenki megérdemli ezt az esélyt, ezért kérjük az elérhetőségeket is. Az elszármazottak szövetségében 450 levelező partnerünk van, ezen belül működő baráti kör 110 tagdíjat fizető tagtárssal büszkélkedhet.

Köszönjük mindazok munkáját, akik segítették rendezvényeinket, továbbra is számítunk rájuk. Vezetőségünk és jómagam nevében köszönet Tóth Zoltánné Bolgár Tünde önfeláldozó és odaadó négyéves titkári és minden területen végzett segítőkész önzetlen példaértékű teljesítéséért.

A nyugdíjas tagtársak, fele, azaz 600 forintot fizetnek: éves tagdíjként, a diákok, tanulók mentesülnek ez alól is.

Támogatást szívesen fogadunk. Beadtuk az 1%-ra vonatkozó jogosultsági kérelmünket.

**Beharangozó:** a következő találkozási lehetőségre, amely február első szombatján lesz: **a farsangi bálra mindenkit szeretettel hívunk és várunk.**

**Ezúton kívánok mindenkinek, elszármazottnak és itt lakónak, a Baráti Szövetség a baráti kör tagjai és a magam nevében:**

**MEGHITT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET,  
ÉS SIKERESEKBEŒ GAZDAG BOLDOG ÚJ ÉVET**

Elérhetőségeink:

Levelezési címünk: 5561 Békésszentandrás, Kossuth u. 1/b.

Tel.: 06-66/218-593. M: 06-20/9690-281

E-mail: [bbszmatyas@szarvas.hu](mailto:bbszmatyas@szarvas.hu)

Baráti üdvözléssel

Szécsi Mátyás  
a baráti kör elnöke

Minden kedves ügyfelemnek,  
üzleti partneremnek  
Kellemes Karácsonyt  
és Boldog Új Évet kívánok!

Juhászné Mrena Mária  
könyvelő



# Szuper buli volt

2004. november 19-én, immár hetedik alkalommal került megrendezésre a Szent László utcai óvoda és bölcsőde kellemes családi kikapcsolódást nyújtó zenés, műsoros délutánja, mely a nagy érdeklődésre való tekintettel ismét a Művelődési Házban került megrendezésre. Mind a gyermekek, mind a felnőttek nagy izgalommal várták a péntek délutánt. Az előkészületekből valamennyi család, óvó néni, dajka néni kivette részét, így hangulatos műsor, finomabbnál finomabb sütemények, szendvicsek, valamint szebbnél szebb tombolatárgyak fogadták a résztvevőket. E nap azért is különleges, mivel községünk kisgyermekai mellett még vidékről is érkeztek gyermekes családok a rendezvényre, s együtt eltöltött pár órában nemcsak a gyermekeink hanem a családok is együtt élvezhették a színvonalas műsort.

Fél öttől Hevesi Imre zenés összeállítása szórakoztatta az egybegyűlteket, aki az éneklés mellett a már jól ismert humorával meg is nevetette, sőt meg is mozgatta a lelkes kis gyermekesereget.

Ezt követően a mozgásé lett a főszerep, hiszen a szarvasi Blue Gym Aerobik Egyesület valamint a szintén szarvasi Ritmus Sportaerobic Club versenyzői léptek váltakozva színpadra.

A Blue Gym tagjai először a Kálmán Imre: Marica grófnőből a „SIMI” című színpadi táncot adták elő, mely produkciójukat Németh József táncművész, koreográfus tanította. A Ritmus Sportaerobic Club először látványos egyéni gyakorlatok bemutatásával kezdett, melyet követően a Blue Gym egyik versenyzője – az edzője Somogyi Nikolett által betanított – egyéni versenygyakorlatát mutatta be, majd a ritmus Sportaerobic Club – az Ausztráliai aerobic világbajnokságon IV. helyezést elért – triója lépett színpadra. Őket a Ritmus Sportaerobic Club leg-

kisebb versenyzői követték, akik számos országos verseny érmes helyezettjei voltak, az Ausztriában megrendezett versenyen ezüst érmet szereztek, míg a hazai Magyar Kupasorozat győztesei is voltak. Ezen élvezetes műsort a Ritmus Sportaerobic Club vadonatúj egyéni produkciója folytatott, majd a Blue Gym Egyesület versenyzői közös aerobic bemutató számot adtak elő „PUSH IT” címmel.

Zárásként a Ritmus Sportaerobic Club csoportos gyakorlatot adott elő, majd a műsoros délután ezen része a Blue Gym „KÁN-KÁN” című rendkívül emlékezetes és szórakoztató színpadi táncával zárult.

Ezúton is szeretnénk megköszönni Hevesi Imrének, valamint a két egyesületnek és edzőiknek Somogyi Zsuzsának, Somogyi Nikolettnek és nem utolsósorban Német József koreográfusnak, hogy színvonalas műsorukkal hozzájárultak ezen délután jó hangulatához.

A rendezvény a tombolával, valamint baráti csevegéssel a kora esti órákban ért véget.

Végezetül, de nem utolsósorban köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak, aki bármilyen formában, akár jelenlétükkel is segítettek ezen műsoros délután létrejöttét, sikerét. A befolyt bevétel az óvodás és bölcsődés gyermekek mikulásnapjára és karácsonyi ajándékainak beszerzésére, ünnepeik kellemesebbé tételére, valamint kisebb kirándulások, gyereknapjára meglepetésekre kívánjuk fordítani.

Köszönjük rendezvényünk támogatóinak:

SZMK, óvoda dolgozói, szülők

„100 Ft-os bolt”, Foltán Jánosné

Ábel és Fiai Bt.

ÁFÉSZ

Agrár Rt. Rizsfeldolgozó, Szarvas

Alföldi Hús Bt., Szarvas

Apáti Nagy Ferenc, kereskedő

Argomex Kft., Kozák János

Art-Kelím Kft.

Axis 4000 Kft., Békésszentandrás

Bagi Erika

Bagi János, vállalkozó

Bau-Lux Fürdőszoba Szalon, Szarvas

Béke diszkont, Pákozdi Lajos

Bencsik Ernő, fotós

Bencsik Erzsébet, fodrász

Bencsik István, kereskedő

Bobvos János, képviselő

COSMEO szépségszalon

Cuki cukrászda

Csilla butik

Csipai László, vállalkozó

Darabosné Megyeri Rozália kozmetikus

Egri László

Eldorádó Söröző

ELI-NETT Kft.

EMO Bt.

Fabó István, képviselő

Fajtakísérleti telep

Farkas Alajosné

Fulajtár Györgyné

Gallicoop Rt., Szarvas

Garai Szabó Tibor, villamosipari technikus

Gyógyszertár, Békésszentandrás

Haltáp Kft.

Hangyásné Farkas Valéria

Har-Pol Bt.

Hegedűs László, horgászciikk kereskedő

Hévízi Róbert

„HÍDFŐ” Bála Bt.

Hófehérke Ruházati Bolt

IQ Szerviz Könyvkereskedés,

Békéscsaba

Istenes Lajos, cukrász

Jäger söröző és sörfőzde

Joamit Bt.

Kató Fotó-Optika, Szarvas

KENZO Kft.

Kereskedelmi és Hitelbank, Szarvas

KERT-ÉRT Kertészeti Áruháza, Szarvas

Kiss Imre, zöldséges vállalkozó

Kozák Zoltán, vállalkozó

Könyv, kazetta szaküzlet, Szarvas

Körös Aqua, Fabó István

Körös Text Kft.

KRISZ-MOS

Lanca Autósiskola

Lázár Imréné, kereskedő

Lázár Mihályné, virágkereskedő

Lénárt Zoltánné, vállalkozó

Lestyan Goda Mihály, kereskedő

Lévai András Bt.

Lustyik Bt., Szarvas

Medvegy György, vállalkozó

Mezőmag Kft., Gázsó János

Mini italdiszkont

Molnár Imre Zoltán, ig.

Mozzarella Kft., Szarvas

Murányi Sándorné, vállalkozó

Nagront Pálné, Szarvas

Nagy Tünde, fodrász

Oláh Csaba, vállalkozó

ORIZA Kft.

OZIRISZ Kft.

Paletta üzletház

PARTY élelmiszer, Valencsik Mihály

Patkós Ignácné

PC-Shop

Pesztránszki Károlyné, vállalkozó

PIONEER Rt., Szarvas

Pisont András

Plasto Ball Bt., Szarvas

Plutó Játék-papír és írószersz., Szarvas

Profil Bútorlap-szabászat, Szarvas

Rágyi és Társai Bt., Szarvas

Röfi élelmiszerbolt

SCHELL

Schmieder Jánosné, kozmetikus

Sovány István, Vitamin-zöldség

Szabó Lóránt, vállalkozó

Szécsi Balázs, képviselő

SZIRÉN

Szurovecz Vince, esperes

Takács Brigitta, vállalkozó

Takarékszövetkezet

Talizmán játékbolt

Törpi-Csitri gyermekruházat, Szarvas

Vadásztársaság

Vas-Fémipari Rt., Szarvas

Varroda, Szarvas – Borgulya Jánosné

Védőnői Szolgálat

Viszok Péter

Witalcoo Bt., Örménykút

Young-Hús, Szarvas

Zalka Máté Szövetkezet

ZÖLD-VILÁG Kft., Békésszentandrás

Zvara András, Aranypók

Zsóka néni logopédus

SZMK nevében:

Egriné Kovács Andrea

## Köszöntő

„Karácsony régen ez volt:  
Hosszú, izgalmas készülés,  
Bevásárlás, főzés-sütés,  
Szaloncukor és zöld fenyő,  
Angyalhaj, lágyan libbenő,  
Csillagszóró és gyertyaláng,  
S egy halkán mondott Miatyánk...”



A szeretet ünnepének meghitt perceiben meleg szívvel köszöntöm Önöket!

Kívánom, hogy a szeretet, a béke és a nyugalom töltsen be szíveteket és otthonaikat! A házak ablakán kiszűrődő gyertyafény, a hangok zúgása nemzedékről nemzedékre jelzi a várakozásteli hangulatot, a kereszténység ünnepét.

Reményekkel és várakozással tekintünk a jövő felé. Kívánom, hogy az új évben is maradjon annyi melegség a szívekben, amely kitart a következő karácsonyig. Kívánom, hogy legyen elég erő és kitartás álmaik megvalósításához, hozzon az új esztendő bőséget, gyűlölködés helyett emberi szót és soha el nem fogyó szeretetteljes békességet!

Békés boldog karácsonyt és szeretetben gazdag új esztendőt!  
Tisztelettel üdvözlöm Önöket:

Domokos László  
Békésszentandrás országgyűlési képviselője

*Boldog békés Karácsonyi Ünnepeket  
és sikeres Új Esztendőt kívánunk  
minden kedves olvasónak!*

*Fidesz Magyar  
Polgári Szövetség  
békésszentandrás*

## KÖSZÖNTŐ

Közeleg a karácsony, mely a körülöttünk élők szeretet-válasza arra, amit év közben tettünk egymásért, de benne van jövőnk ígérete is.

Kívánok szeretetteljes és meghitt ünnepeket, és nagyon boldog sikeres új évet emberibb, őszintébb, vidámabb jövő reményében, a számunkra kijelölt pályán haladva szolgáljunk 2005-ben is a velünk élők örömeire!

**E gondolatokkal kívánok áldott karácsonyt és szép új esztendőt Békésszentandrás minden polgárának.**

*Földesi Zoltán, az MSZP országgyűlési képviselője*

## Egy kiállítás képei Összefonódó gyökereink

2004. november 27-én a Szent András-napi ünnepség előtt, megemlékezéssel egybekötött kiállítást rendeztünk a Kishegyesre való kitelepülés 235., valamint a testvértelepülési kapcsolat 35. évfordulója alkalmából.

A határ kicsiny volta miatt és a szegénység elől menekülve a lakosok töredék része, 81 család kb. 400 fő, a Hegyesi (Kishegyes) pusztára költözött el, ott a Krivaja patak mentén, a Telecska magas partjai mellett kezdték építeni az új házakat. A kitelepülésről bővebben többek között: Dr. Virág Gábor: Kishegyes című helytörténeti tanulmányában olvasható, amely 2002-ben jelent meg.

Kishegyes a Vajdaság szívében Bácskában fekszik, a Szabadkáról Újvidékre vezető vasúti főútvonal mentén. Jelenleg Szerbia- Montenegróhoz tartozik, szerb nyelven, Mali Idjőš.

Másfél évvel ezelőtt fogant az a gondolat, hogy a Békés megyében példaértékű testvértelepülési kapcsolatunk megérdemelné, hogy nyomtatott formában is megmaradjon az utókor számára. Így kezdődött az gyűjtőmunka, amelynek túlnyomó részét felölelte a kiállítás, lehetőséget adva az emlékek felidézésére. Köszönjük Héviziné Marcsinak a képek, dokumentumok felrakásában nyújtott segítségét.

Az anyag gazdagításáért hálásak vagyunk: Bontovics Imre bácsinak, aki megőrizte a régi zászlókat, 1969-ben megjelent újságokat, Dr. Virág Gábornak (K.h.), Laczkó Józsi bácsinak, Sinka Józsefnek, Komáromi Jani bácsinak (K.h.), Dr. Csordás Mihálynak (K.h.), Vigh Rudolfnak (K.h.), Mrena Mihálynak, Sinka Imre bácsinak, Apáti Feri bácsinak, Hegedűs Lászlónak, Pece Józsefnek (K.h.), Szöllősi Juliannának (K.h.), Papp Dénesnek (K.h.), Szabó Imre bácsinak, Kozák Jánosnak, Szécsi Balázsnak, akinek drofája megint jól „vizsgázott”. Valamint köszönet Köteles Józsefnek, aki a képek nagyításában nyújtott nagy segítséget.

A 35 év alatt két nagy találkozó volt: az elsőt 1969-ben Kishegyesen tartották meg, amelyről a legtöbb írásos és fényképes anyag van birtokunkban.



A kishegyesi megemlékezés és kiállítás

Fotó: B&B

A második Békésszentandrás rendezték meg, 1970. augusztus 30-án. Erről a szintén nagyszabású eseményről Dr. Csordás Mihály jóvoltából kapott fényképeken kívül, semmi mást nem sikerült még találnunk. E találkozás fénypontja a Mozi épületében kialakított színpadon megrendezett kulturális rendezvény volt, ahol a békésszentandrás fellépők között, az Általános Iskola énekkara is szerepelt. Sajnos erről sem sikerült képet találnunk.

Az ezt követő években a községi vezetés, vállalatok, intézmények, sport-szervezetek (labdarúgás, kézilabda, horgászat), szövetkezetek, magán-személyek egymástól függetlenül tartották a kapcsolatot, látogatták egymást.

Az 1970-80-as években készült fotókról nem tudni pontosan mikor is készültek, mert az akkori események időpontjai mára már összemosód-

tak. Szívesen fogadjuk azoknak jelentkezését, akiknek ezen képek láttán egy –egy esemény időpontja, vagy helyszíne felidéződött.

A 90-es évektől napjainkig, a kishegyesi SZÓ-BESZÉD, valamint az 1995. áprilisában nálunk induló Szentandrási Híradó cikkei között kutatva, jól nyomon követhetőek az események.

A megemlékezést Bohák Róbert és Radics Kata nyitotta meg, Vigh Rudolf kishegyesi költő, ez alkalomra írt: Andráskeresztnél című, általuk megzenésített haiku versének előadásával.

Zárásként, szintén Vigh Rudolf versét hallhattuk Szépunokák álma címmel, Lénárt Zoltán tolmácsolásában.

A költő és minden jelenlévő nevében, ezúton is szeretném megköszönni nekik a nem mindennapi előadást.

A különböző események felidézésében: Hévízi Róbert, Dr. Virág Gábor, Laczkó József, Koppányi Pál, Oláh Géza, Doroginé Csekő Irén, Sinka József és Molnár Imre Zoltán voltak segítségünkre. Köszönjük nekik, hogy megosztották velünk emlékeiket.

Egy mulasztásomat (amelyért elnézést kérek) szeretném pótolni, amikor Korbely György önzetlen segítségét köszönöm meg, mert nélküle nem

működött volna ilyen tökéletesen a technika. Köztük a kivettítő, amit a Vajda Péter Gimnázium bocsátott rendelkezésünkre.

Talán lesz olyan, aki beszámolómat olvasva, túl soknak véli a köszöneteket, de az illelmen túl szavakban nem is lehet kifejezni azt amit érzek, hiszen az anyaggyűjtés nem volt egyszerű dolog, mivel sokan voltak akik elzárkóztak, mondván: Régen volt nem emlékszem, vagy szóba sem álltak velem ebben a témában. Ennek oka talán az akkori politikai helyzet, nem tudom. Remélem a kiállítás és a megemlékezés hangulata, feloldja ezeket a gátakat, meglátatva, hogy itt nem másról, mint a minde- nek felett álló összetartozásról, az egymás iránt érzett tiszteletéről, szeretetről, megbecsülésről van szó, amit ápolni és megőrizni kell.

Ezúton is kérem mindazokat, akik akár fényképpel, vagy valamilyen dokumentummal, esetleg lejegyzett írásos visszaemlékezésükkel gazdagíthatják a gyűjteményt, keressenek fel (Rákóczi u. 21.), hogy leendő kiadványunk, amelyet szeretnénk mielőbb megjelentetni, a lehető legteljesebb képpel mutathassa be a kishegyesi és békésszentandrási emberek kapcsolatát, akiknek közös gyökereik összefonódtak.

Toth Zoltánné Bolgár Tünde

## Kedves Szentandrásiak!

Több mint egy emberöltő telt el azóta, hogy először köszöntöttem a Kishegyésre települtek nevében kibocsátó falujukat, Békésszentandrást. Ismételten nagyon sok szeretettel köszöntöm mindannyiukat. Nem tudom hányan vannak a jelenlevők között, akik azon az 1969. október végi szombat délelőttön kiszálltak falunk, Kishegyesszőcséjára a buszból. Ha vannak is itt olyanok, biztosan nem ismernem fel őket, hiszen annyi év viharzott el azóta, ami nyomott hagyott mindannyiunkon. Nagy ünnep volt az a nap. A Nap is átérezte a pillanat fennköltségét, ragyogóan ontotta sugarait a tájra, így köszöntötte a távoli időből és a térben távolról érkező rokonokat.

Higgyék el, nem az udvariasság diktálta belőlem ezeket a szavakat. A kishegyesszőcséjára valóban nagy pillanat volt a találkozás. 1969-ben, négy évtized után – leszámítva a háborús éveket – először lengette a szél Hegyesszőcséjára a magyar trikolor. A hegyesszőcséjai akkor újra érezték, milyen jó magyarnak lenni. Egy arra botorkáló néni rám is kérdezett: mi az, tán bejöttek a magyarok. Nem, csak magyarországi vendégek jönnek Kishegyesszőcséjára!

Ez a találkozás kötötte újra össze a két települést.

Vajon mit nyertek a kettőszázharmincöt évvel ezelőtt Hegyesszőcséjára települt szentandrásiak? Az új táj ad is az embernek, de vesz is el tőle! A jövevények megszabadultak az árvízről való rettegéstől. Valame- lyest enyhült a földesúri önkény, hiszen az udvari kamara jobbjai lettek, könnyebben éltek, mert a robotot pénzben megválthatták, napszámba jártak a környező uradalmakba, az ott keresett pénzzel fizették meg szolgálataikat. Ez a napszámos életforma azután hosszú időre meghatározta a sorsukat. A XIX. századi határrendezéskor nem alakulhattak ki Kishegyesszőcséjára földbirtokon, párhuzamos kisbirtokokat vásároltak, a tehetősebbek 25-30 holdat, egy-két esetben pedig százholdon felül is. A hegyesszőcséjai tehát továbbra is megmaradtak napszámosnak, vagy elszegődtek a környező sváb falvakba béresnek. Ezek a gazdasági viszonyok azután évtizedekre meghatározták sorsukat, maradtak szegénynek, földművesnek, kubi- kosok, ingázó gyári munkások lettek és kisebbségi sorsba jutottak.

A kishegyesszőcséjai tudtak származásuk helyéről. 1869-ben a néhai Balassy Endre plébános ünnepi szentbeszédében megemlékezett a nagy eseményről. Le is jegyezte prédikációját, sajnos ez elveszett.

1943-ban Greiner Endre kántortanító, egy rövid tanulmányban megírta Kishegyesszőcséjai telepítésének történetét. Greiner már a XX. század elején kacérkodott a múlttal, a zombori múzeum egyik munkatársával közösen ásatásokat végeztek, több mint száz honfoglalás előtti korból származó sírt tártak fel.

Ennek a kántortanítónak köszönhetjük, hogy egy tucatnyi eredeti XVIII-XIX. századi hegyesszőcséjai dokumentum fennmaradt. Ő ugyanis tanulmányának megírása előtt kiemelte ezeket a községi irattárból, így megmentette az utókornak.

Ebben a megemlékezésben azt a feladatot kaptam, szóljak Kishegyesszőcséjai történetének 200. évéről. Pár percben lehetetlen ilyen feladatot teljesíteni. Amit tudok, azt két könyvemben: *Egy bácskai magyar népis- kola krónikája* és *Kishegyesszőcséjai* – ez utóbbi megjelenését többek között a Békésszentandrási Kulturális Fejlődéséért Alapítvány is támogatta. Én ebben a két könyvben elmondtam mindent, amit eddig kutat- tam, megtudtam a telepítéséről, az eltelt kétszáz évről.

A napokban felhívott Gyomáról Ágoston Sándor úr, történész, aki meglepő dolgot közölt velem: a hegyesszőcséjai csatában a hősiesszőcséjai helytál- ló 30. zászlóalj honvédjei – akik elsőként tartóztatták fel Jellasics csapatait, békés megyeiek voltak, többek között szentandrásiak, meg gyomaiak. Többen hősi halált haltak Hegyesszőcséjára. Jó lenne tudni név- szerint is, kik azok a honvédek, akik a Hegyesszőcséjai határában levő tömegsírból alusszák örök álmukat. Sőt további dolgok is kiderültek. Vannak utalások, hogy 1776 körül volt egy második kitelepülés He- gyesszőcséjára Békésszentandrásról, ezekhez gyomaiak is csatlakoztak. Ha ez így igaz, akkor ezek a tények tovább erősítik a két testvér telepü- lés közötti összefonódást.

Egy kutató akkor elégedett, ha munkájának láthatja eredményét. Szerénytelenségnek tűnik, de a hegyesszőcséjai csatáról szóló tanulmányom révén megkerültek az első világháború után a szerb rezsím által le- bontott csataemlékmű eredeti feliratos táblái. De tanulmányom ered- ménye, hogy újra áll a szabadságharc győztes csatájának emlékműve a kishegyesszőcséjai Kálvária temetőben. Majd ugyanott az első világhábo- rúban vonatszerencsétlenségben meghalt honvédeknek síremléket emeltek. Egyre inkább azt látom, a hegyesszőcséjai tudatosodik, hogy ők ott valóban otthon vannak, megbecsülik és ápolják a múltjukat, mert az odaköti őket.

Legújabb tanulmányomban – egyelőre folyóiratban jelent meg csak – Kishegyesszőcséjai két világháborúban hősi halált halt honvédjeinek, elhurcoltjainak és meggyilkoltjainak állítottam emléket.

Megkerültek a falu történelmi utcanevtáblái. Mindezt azért tartom fontosnak hangsúlyozni, mert várható az utcanevek revíziója, lehető- ség van magyar utcanevek adására. Kell is, hiszen a használatban lévő nevek még a titói korszak kövületei. Tíz évvel ezelőtt volt már erre kezdeményezés, de anyagiak miatt nem került sor utcanev cse- rékre. Ez alkalommal elhatároztuk, hogy egyik utca a *Békésszent- andrási utca* nevet kapja.

Meggyőződéseim – sorsunk bármiképpen is alakul – barátságunk, testvéri kapcsolataink töretlenek maradnak!

Köszönöm, hogy meghallgattak!

dr. Virág Gábor

# András nap

Az András nap 1996 óta községünk hivatalos ünnepnapja, így az idén már kilencedik alkalommal rendeztünk ünnepséget a Művelődési Házban. Ez a nap azonban, nemcsak községünk ünnepe, hanem a katolikus egyházé is, hiszen ezen a napon tartják a templomunk búcsúját is. A szombat délelőtti ünnepélyes szentmisén a hívők ezúttal is zsúfolásig megtöltötték a templom padjait.

Az idei évben kezdődött a jubileumi emlékek ünnepségsorozata, amelynek során községünk történetében már sok jeles évfordulóról emlékezhettünk meg. A csúcspont a jövő év, amikor 675 évesek leszünk!

Az András napi ünnepségen először a Kishegyesre való kitelepülés 235. és a kapcsolatfelvétel 35. évfordulójára emlékeztünk meg. Ebből az alkalomból egy jól szervezett kiállítást és emlékműsort láthattunk. Köszönet érte Tóth Zoltánnénak és segítőinek! A kishegyesi emlékezést rövid szünet után követte a nap fő eseménye, melyen megjelentek Domokos László és Földesi Zoltán országgyűlési képviselők, a kishegyesi küldöttség tagjai: Szügyi István polgármester, Pál Károly Képviselő-testület elnöke és Czékus Györgyi a Helyi Közösség titkára.

Sinka József köszöntötte a megjelenteket és ünnepi beszédet mondott /közöljük-szerk./. A hozzászólások sorában szinte mindegyik vendégünk foglalkozott a közelgő népszavazás, a kettős állampolgárság kérdésével. Én őszintén remélem, hogy az eredmények ismeretében Szentandrás és Kishegyes kapcsolata nem fog változni.



**A kitüntetés átadása**

A beszédek elhangzása után kitüntetések átadása következett. A Képviselő-testület határozata alapján az idén díszpolgári címet kapott Komlói Ildikó szentandrási születésű operaénekesnő. Ő sajnos személyesen nem tudta átvenni a díjat, mert aznap este is Triesztben énekelt. Helyette testvére, Komlói Mihály vette át és tolmácsolta Ildikó üdvözlését, köszönetét. Megígérte, hogy egy előre egyeztetett időpontban ellátogat Szentandrásra és énekelni is fog.

D. Kiss Sándor tanár úr Békésszentandrásért végzett közéleti és pedagógiai munkájáért kapott díjat. A díj átvétele után, a köszöntője során a díjjal kapott pénzjutalmat egy leendő tájház létrehozására ajánlotta fel.

Greksza György, a tavaly elhunyt volt iskolaigazgató posztumusz kitüntetést kapott pedagógiai munkásságáért. A díjat özvegye Greksza Györgyné vette át, aki meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért.



**A kitüntetés átadása**

Az idén a Képviselő-testület döntése értelmében a legjobb sportolók is kaptak jutalmakat. 2004-ben az év legeredményesebb sportolója kézilabdában Bagi Brigitta, kajak-kenuban Kovács László, labdarúgásban Virág Imre, társastáncban Mrena Erzsébet és Korbely György lett. Ők egy-egy szép kristályvázát vettek át Sinka József polgármestertől. Gratulálunk a kitüntetésekhez!



**Kishegyesi Táncegyüttes műsora**

Az ünnepség zárásaként kultúrműsor következett. Az idén a Művelődési Bizottság a kishegyesi barátainkat kérték fel, hogy mutakozzanak be Békésszentandrason. Nem is csalódtunk bennük. A népi tánc együttesük már többször szerepelt nálunk, és mint mindig most is nagy sikert arattak. Fergeteges táncbemutatójuk során alaposan kiverték a port a deszkák közül, és már azon agódtunk, ne hogy leszakadjanak. A táncosok mellett a háromtagú zenekar játéka is nagy élményt jelentett számunkra. Köszönjük nekik!

Fabó István  
Fotók: B&B

# – 2004.

## Ünnepi beszéd

Hölgyeim és Uraim!

Kedves Vendégeink!

Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete nevében nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm Önöket a község ünnepnapján a 9. alkalommal megrendezett András napi ünnepségen.

Megint hihetetlen sebességgel eltelt egy év, életünk tovább gyorsult, nekem ismétlenül úgy tűnik mintha tegnap rendeztük volna a tavalyi András napot, persze ettől nem maradtunk fiatalok, sajnos ismét öregedtünk egy évet.

Természetesen oka van ennek az állapotnak, egy éven belül két népszavazásra készültünk, küzdöttünk egymással, küzdöttünk a pénztelenséggel, próbálkoztunk pályázatokkal, igyekeztünk mindent kihasználni és ez sokkal több munkát, időt igényelt, mint amire számítottunk.

En úgy gondoltam, hogy az előbb említett rövid életünk ismertetése helyett visszatekintnék az elmúlt időszakra, mégpedig a rendszerváltás óta eltelt időszakra.

Manapság úgyis divat a kerek számokban kifejezhető jubileumokról megemlékezni.

- 15 éves az önkormányzatiság, ebből a 2/3-ban sikerült közreműködőm és úgy gondolom megtehetem azt, hogy egy átfogó összefoglalót adjak.
- Visszatekintve az elmúlt évtizedre és az azt megelőző évekre vonjuk meg ennek az időszaknak a mérlegét.

Mennyit fejlődött településünk ezen időszak alatt?

Nem kívánok elemzést adni arról, hogy 1990-ben milyen állapotról indult az önkormányzat, de azt elmondhatjuk, hogy távol a megyeszékhelytől, távol az állami pénzforrásoktól ránk is a perifériára szorultak sorsa jutott.

A kiváló környezeti adottságaink is csak akadályt jelentettek bizonyos fejlesztési elképzelések megvalósításában.

Az első önkormányzat haladéktalanul hozzáfogott az elkövetkező évtized feladatainak megfogalmazására.

A fejlettebb településekhez való felzárkózás, az életminőség javítás, a fontossági sorrend meghatározása és a lehetőségek felkutatása, hozzáteszem szegényes anyagi körülmények között.

A fő problémákból néhány: közlekedésbiztonság, személtelhelyezés, ivóvízproblémák, szennyvíztisztítás, gázhálózat teljes hiánya, szennyvízcsatorna-hálózat bővítése, intézményeink fűtés gondjai, a művelődési ház műszaki állapota és még sorolhatnám.

A pályázati lehetőségek kihasználásával, lakosság anyagi támogatásával és fejlesztési hitelek felvételével elindultak a programok.

Kistérségünkben elsőként hozzáfogtunk a Körös-völgyi kerékpárút építésének. Mára a Körös-szögi kistérség teljes hosszában megépült az út Szentandrástól Kondorosig 31 km összesen, mely Magyarország leghosszabb összefüggő kerékpárútjává vált. Nagyban segítve a kerékpárosok biztonságát, de rendszeresen használják sportolásra, sétálásra. Az út mellé telepített szilfa sor is összefüggő erdősávva vált.

Óriási problémát jelentett a hulladék elhelyezése, a régi szeméttelp megszüntetésére bírósági végzés volt az önkormányzat ellen.

70%-os állami támogatással megépült az akkori szabályoknak megfelelő korszerű lerakó végleges működési engedélyt kapott – megjegyzem a megyében is csak néhány településnek van – addig működhet amíg megtelek, utána csatlakoznunk kell a Gyomaendrődi regionális lerakóhoz, mai számításaink szerint több mint 10 év múlva. A lerakó elkészülte után megszerveztük a kommunális szemétygyűjtést, még mielőtt a törvények kötelezővé tették volna.

A hulladéklerakó üzembe helyezése után egy kiváló bánya rekultivációs pályázattal 100%-os támogatást nyertünk, községünk szégyenfoltjának a régi szeméttelpnek a rekultivációjára, eltüntetésére, mára a terület kaszálóvá vált, a talajkutak vízvizsgálatai alapján szennyeződés nem jut a környezetbe, sajnos a beültetett fák nem vagy csak nehezen maradnak meg a területen.

Ivóvizünk minősége vas-, mangán- és szerves anyag tartalma miatt nem felelt meg a szabványos minőségnek, ezért a térségi vízellátó rendszerhez csatlakozás helyett, szerencsére az egyedi víztisztítót építettük meg.

A Culligen technológiájú berendezés használatával az ivóvizünk megfelel a legszigorúbb európai szabványoknak is, Békés megyében mindössze 10 településnek van jó ivóvíze a többi 64 településen a közeljövőben indul az a program, amit mi már megcsináltunk.

A szennyvízprogram még 1986-ban elkezdődött, de a hálózatépítés nagy része és a szennyvíztisztító korszerűsítése az elmúlt évtizedre esik.

Ez évben befejeződött szennyvízberuházással 100%-ossá vált településünk belterületi lakóterületeinek szennyvízcsatorna ellátottsága, a jelenlegi rákötési arány a teljes területre vetítve 51,2%-os, a mai nap érvényes adat szerint.

A víz- és csatornamű informatikai rendszere a mai kor követelményeinek megfelelő. Az életminőségünk javítása és a környezetünk védelmében jelentős előrelépést tettünk a szennyvízprogram befejezésével.

Kistérségi összefogással 3 hónap alatt megépült gázvezeték-hálózat jótékony hatását már 8 éve élvezhetjük. Nagymértékben lecsökkent a füstölő kéményeink száma.

Ez a térségi beruházás viszont csak az utolsó a megyei településeinek sorában. Kérdezhetjük miért? Hát azért, mert a megye periferiáján vagyunk és a Körösök is elváltak az országos gázhálózathoz való csatlakozástól.

Végrehajtottuk intézményeink fűtőkorszerűsítését, kiváltottuk először a gázolaj, majd a propán bután gáz, a szén, végül a villany fűtést.

Intézményeink épületei a rendszerváltáskor igen rossz műszaki állapotban voltak, az 1999-2000-es belvív tovább súlyosbította a helyzetet.

A Művelődési Ház majdnem összedőlt, a könyvtárnak nem volt megfelelő helye és még sorolhatnám.

Minden testületnek kiemelt feladata volt az épületeink állagának javítása. Mi történt ezen a területen?

Részben újjáépült a Művelődési Ház, új épületbe költözhetett a könyvtár, ISM támogatással komoly felújítást kapott az iskolai tornaterem és sportudvar, a szociális válságkezelési program keretében a szociális intézményeink megújultak. Az óvodákban és a bölcsődékben megtörténtek a legfontosabb felújítások. A Polgármesteri Hivatal is megszépült a millenniumi ünnepekre.

Emlékművek épültek, a székely kapu, az András-kereszt, a Kossuth-szobor, az újraterületi emlékmű, a kopjafák és nem utolsósorban a Hősök emlékműve is kiegészült a II. világháborús hősök emlékével. Megújultak templomaink, a református templom felújítása jelenleg is tart.

Megtörtént a telefonhálózat teljes kiépülése, ezt követően a kábel TV hálózat Internet szolgáltatással, kialakításra került a teleház, mindenki számára hozzáférhetővé téve a legmodernebb információhoz jutást.

Nagy lépéseket tettünk az „e” Önkormányzat feltételeinek kialakítására, lehetőségeinknek megfelelő mértékben fejlesztettük számítógépparkunkat.

Ebben az időszakban egy út épült a Furugyba vezető, 7 utca kapott aszfalt utat és további 10 útalap épült meg. Ez a tevékenység ma is folytatódik.

A vonalas közművek mindegyike föld alá került, látványos felszíni rehabilitációk indulhattak el, út-, híd-, és járda javítások, akadálymentesítések, 2000 m<sup>2</sup> új és felújított járda készült el ez évben Jövőre indul és 3 évig tart a belvízcsatorna-hálózat felújítása.

Közttereink és parkjaink is megújultak, rendbe tettük a Szent András ligetet, a kiserdőt, megteremtettük a parkgondozás alapjait. 30 db díszes pad és hulladékgyűjtő került a közterületre. Szabadidő és sporttevékenységre kijelölt helyek, strand, sporttelep és látványos átalakításon ment keresztül.

Nagyon sok lakóházat építettek és felújítottak, korszerűsítettek lakóink, nagyszámban épültek nyaralók.

Egy sor térségi és a szomszéd várossal közös beruházásnak köszönhetően lényegesen javult a Holt-Körös vízminősége, gondolok itt szivornya felújításra, szennyvíztisztításra, Körös-kotrásra, kacsatelepek megszüntetésére.

Gazdasági tevékenységről elmondhatom, hogy átalakultak munkahelyeink, megtörtént a struktúra váltás, új üzemek alakultak, illetve települtek, néhány napon belül megnyílik első benzinkutunk működése.

A jövőt illetően további elképzeléseink valósulhatnak meg. Megnyertük a Pályázat Előkészítő Alapra beadott vízierőmű létesítésére beadott pályázatunkat, teljes gőzzel halad az előkészítés.

18 hónapos időtartalmú közmunkaprogram indul 15 fővel. Teljes egészében a közterületek rehabilitációjára fordítjuk, a csapadékkezelési rendszer teljes rehabilitációja is jövőre indul és megépül 2005. május 31-ig a Prohászka utca útburkolata.

Hölgyeim és Uraim!

Az építés és rehabilitáció mellett mozgalmas volt kulturális és társadalmi életünk. Több jubileumot ünnepelhetünk, sok rendezvény volt, méltó módon ünnepeltük meg állami ünnepeinket, tűzijátékkal köszöntöttük az Európai Unió csatlakozását.

A Művelődési Házban havonta voltak kiállítások, alkotóink szinte minden témában bemutatkoztak, fotósok, kézművesek, népművészek, festők, keramikusok, népi iparművészek profik és amatőrök. Láthattuk a civil és sportegyesületek rendezvényeit. A táncversenyek, a kajakverseny, a labdarúgó- és kézilabda egyesület bajnoki mérkőzései tömegeket vonzanak, a szereplők a mi fiataljaink, gyermekeink, és ez nagyon jó.

Világhírű vendégeket, olimpiai-, világ-, és európa bajnokokat láthattunk vendégül kajakosaink.

A tömegsport rendezvényeink is népszerűek, csak az iparosok-, vadászok focimeccseket vagy a falu legerősebb embere versenyt említsem.

Az idén a legerősebb címet Dinya Gábor nyerte el.

Kishegyesi testvéreinkről most nem szólnék, az előző két órát ennek szenteltük.

A magyarországi Szentandrásook találkozóját ez évben mi rendeztük, ez volt a 8., mindenki itt volt.

Kapcsolataink egyre mélyebbek és itt is tapasztalható, hogy az élet más területén is kialakulnak az emberi kapcsolatok. Megismerkedtünk a Kabaiakkal és a Szentegyháziakkal, akikkel közös a történelmünk.

Ismét fogadtunk Moldvai csángó gyerekeket. Nyáridőben egyre többen használják ki a kollégiumot osztálykirándulásokra, edzőtáborok tartására.

Hölgyeim is Uraim!

Legidősebb állampolgárunk Mrena Györgyné – Anna néni – 102. születésnapját ünnepelte jó egészségi állapotban. Kívánok neki még jó néhány évet.

Az elmúlt 15 évre való kitekintés nem teljes, de a legfontosabb, az életminőségre jelentősen ható fejlesztéseket tartalmazta. Fontos, hogy időnként ezekről szóljunk, mert hajlamosak vagyunk elhinni, amit egyesek mondanak, hogy itt nem történik semmi. A kis lépések valóban szinte észrevehetetlenek, de a sok kis lépéssel is hosszú utat lehet megtenni.

Az összefoglalóból is kiderül, hogy infrastrukturális és társadalmi fejlődésünk, életminőségünk folyamatosan javul, nem számottevő a munkanélküliségi ráta, sokan választják lakóhelyül és üdülési céllal Szentandrást.

Még nagyon sok tennivalónk van, minden megoldott probléma kettőt szül és új minőséget követel.

Köszönöm támogatóinknak, szervezeteknek, testületeknek, intézményeknek, vállalkozásoknak, magánszemélyeknek, a teljes lakosságának azt, hogy áldozatvállalásaikkal segítették munkánkat az eredmények elérésében és erőt adtak a nehézségek leküzdésében.

Kívánom érezzék jól magukat a mai rendezvényünkön.

Minden kedves jelenlévőnek erőt, egészséget, családi életükben sok boldogságot, a közelgő ünnepekhez békés, meghitt karácsonyt, boldog új évet kívánok.

Az Erzsébeteket, a Katalinokat és az Andrásokat az Isten éltesse névnapjukon.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

## A kitüntettek

**Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a 204/2004 (XI.16.) számú határozata alapján KOMLÓSI ILDIKÓ részére Békésszentandrási Nagyközség díszpolgára kitüntető címet adományozta.**



Komlós Ildikó 1959. március 22-én született Békésszentandráson. Középiskolai tanulmányait a szarvasi Vajda Péter Gimnáziumban végezte. Közben a szarvasi Zeneiskolában ismerkedett a zenével, itt Lang Gusztáv és felesége voltak a tanárai. Érettségi után Szegedre került a Zeneművészeti Szak-középiskolába, ahol Berdál Valéria tanítványa lett. A négy évet összevonva 2 év alatt végezte el. Szegedről a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára nyert felvételt, ahol az öt év anyagát négy év alatt

sajátította el. 1984. januárjától a Magyar Állami Operaház tagja! Tanulmányai befejezése után egy évet töltött Londonban, ahol Rózsa Veránál tanult. És elindult a pálya rögzős útján a kisebb szerepektől a nagyobbak felé.

1985-ben, a philadelphiai Operaházban a második Pavarotti-Énekversenyen vett részt és győzött. Díjként Luciano Pavarotti partnere lehetett Verdi Requiemjében. Komlós Ildikó nemzetközi karrierje 1986-ban kezdődött. Hamarosan meghódította a bécsi, frankfurti operaházakat, majd 1990-ben a milánói Scala színpadát.

1991. októberében a Gyermekeink Jövője Alapítvány Kuratóriuma jótékonyági hangversenyén énekelt a szarvasi Ó-templomban Regös Imre orgonakíséretével. Bejárta az amerikai kontinentst San Franciscótól Mexikóig, a New York-i Metropolitanban 1998-ban debütált.

2001. nyarán a Szegedi Szabadtéri Játékok előadássorozatában Bartók Béla: A káékzakallú herceg vára című operájában lépett fel Polgár Lászlóval. Majd 2002-ben Bizet: Carmenjének címszerepét alakította. Nyolc éve él Rómában, s a világ valamennyi patinás operaházában énekelt már. A művésznő kívánsága: „olyan legyen itthon a kulturális élet, hogy ne kelljen elmenni azoknak, akik egy picit is jobbak, akik kelendők külföldön, mert magyarok vagyunk és nagyon jó itthon énekelni”.

**Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete 206/2004. (XI.16.) számú határozata alapján D.KISS SÁNDOR úr részére a község lakossága érdekében kifejtett sokoldalú kiemelkedő tevékenységéért Békésszentandrási díj kitüntető díjat adományozta.**

D. Kiss Sándor 1928. március 2-án született Kunszentmártonban, ahol általános iskolai tanulmányait végezte.



Tanítóképzőt Kiskunfélegyházaán kezdi, majd Szarvason szerez diplomát. 1948-tól tanított a békésszentandrási tanyai iskolában összevont osztályban, 1-8 osztályig 1966-ig. Már itt kibontakozott sokoldalú képessége a mezőgazdaság, a kultúra területén. A repülőmodellezésben kiváló eredményeket ért el. 1976-ban az iskolai csapat eljutott az országos döntőbe, ahol 6. helyezést ért el. Közben elvégzi a technika tanári szakot. 1966-tól tanít kémiát és technika

tantárgyat egészen 1996-os nyugdíjazásáig. Keze alól kikerült tanulók többsége sikeresen elvégezte a felsőfokú iskolát. Közben tanított a Szarvasi Tessedik Sámuel Szakmunkásképzőben is szakmai és gyakorlati tantárgyat. 1990-től a Petőfi Sándor Általános Iskolában és a Tessedik Sámuel Szakmunkásképzőben római katolikus hitoktató. 1984-1998-ig központi műhelyvezető és a technika szakos tanári munkaközösség vezetője volt. 1990 óta elhivatott óra a cserkész mozgalomnak, Békésszentandrásan a Szent András, majd Szarvason a Gábor Áron cserkészcsapat parancsnoka.

1990-94-ig a helyi képviselő-testület tagja. A hitoktatás mellett karitatív tevékenységet folytat. Aktívan segít a Máltai Szeretetszolgálatnak ma is, a rászoruló családoknak szeretetsomagokat, ruhákat gyűjt és oszt. A helyi Kertbarát Kör elnöke 1990-től, ahol minden évben sikeres utazásokat, termékbemutatókat, összejöveteleket szervez a község lakóinak.

Nyugdíjas kora ellenére ma is tanít, oktat önzetlenül.

Négy éve minden nyáron a hozzánk látogató csángó magyar gyermekeket tanítja, sorsukat szívén viseli és ápolja az erdélyi kultúrát. Tagja a Békéssy János Helytörténeti és Hagyományörző Egyesületnek.

Sanyi bácsi 76 évesen, sok fiataalt meghazudtolóan, fáradhatatlanul veszi ki részét községünk kulturális életéből, annak ellenére, hogy 1966 óta szarvasi lakos.

Mindezen tevékenységei alapján javasolták őt e kitüntető címre.

Gratulálunk a kitüntetéshez. A Híradó olvasói számára szeretnénk még többet megtudni a tanár úr életéről. Hallhattuk a laudációból, hogy több mint félszázada igen sokoldalú tevékenységet fejt ki a közművelődés érdekében.

- *Honnan ez az erő, aminek hatására el tudja végezni mindezt a mai napig?*

- Ebben nincs semmi különös, ha egészség van, akkor mindenre képes az ember. Szerencsére van, aki kéri, igényli a segítséget. Az eredmények további munkára sarkallnak. Jó érzés, ha szeretik az embert.

- *Melyik a legfontosabb tevékenysége a felsoroltak közül?*

- Mindet szeretem akár a cserkészetről, akár a hittanról van szó. Szeretek a gyerekekkel foglalkozni, a szépre, jóra tanítani őket. Amit hittanban tanítok, az a cserkészletben, a gyakorlatban valósul meg. Mind a kettő szorosan összefügg.

- *Sok minden megtörténik egy ilyen hosszú pályafutás alatt. Milyen kellemes élményre emlékszik vissza szívesen?*

- Nagyon sok ilyen szép emlékem van, szinte minden napra jó rá gondolni. Olyan tantestületben, tanári karban voltam, akikkel együtt, egyformán tudtunk gondolkodni, dolgozni. Mint munkaközösség-vezető, a megyei munkaközösségekkel összekapcsolódva sok segítséget kaptam. Általuk sok helyre eljutottam pl.: Suzuki-, Opel Autógyárba, a Paksi Atomerőműbe és az ország csodálatos helyeire. Így tudom a kertbarátokat is elvinni kirándulni, ezen ismereteket felhasználva.

- *Nem akarunk ünneprontóak lenni, de volt-e az életének olyan része, amikor nem kapott elég elismerést?*

Problémám ezzel nem volt. Mindig megkaptam a megfelelő elismerést. Elismerés az is, ha a faluban köszönnek nekem, ha a gyerekek szép eredményeket érnek el. Ez segít tovább ezen az úton. Örülök, hogy itt maradtam ebben a faluban.

- *Nekünk fiataloknak, akik a közművelődésben tevékenykedünk, mit tudna tanácsolni?*

- Hallgassuk meg egymást, fogjunk össze. Több fejbe, több ész van. A legkisebb embernek is vannak ötletei. A kicsire is úgy kell vigyázni, mint a nagyra. Röviden ennyi.

- *További eredményes munkát, jó egészséget kívánunk az olvasók nevében. Köszönjük, hogy megosztotta velünk gondolatait!*

A szerkesztőség

## Kézműves kiállítás

2004. november 27-én, az András napi ünnepség után került sor a 3. alkalommal megrendezett karácsonyi kézműves kiállítás és vásár megnyitójára.

Először a Hunyadi János Általános Iskola énekkarának műsorát láthatta-hallhatta a közönség, akik két karácsonyi dalt adtak elő gyertyafénynél. Felkészítőjük: Balláné Tóth Krisztina. Ezután Daru Ágnes csalt mosolyt, nevetést meséjével az arcokra, majd egy rövid beszéd következett:

*„Kedves Vendégeink! Mielőtt megtekintenénk a kiállítást, szeretnék pár szóban beszámolni az elmúlt 3 évről. 2002-ben Zeitler Róbertné Terike kezdeményezésére – a Művelődési Ház dolgozóival közösen – szerveztük meg először a karácsonyi kézműves kiállítást, ami sikeresnek volt mondható. Gondoltuk, hagyományt teremtünk, így a következő évben már az adventi időszakhoz kötve mutatkoztak be az alkotók. Az idén már – ez a kis csapat – egyesületté kovacsolódott össze 28 alapító taggal, jelenleg 32 fő a létszám. Bejegyzésünk a Cégbíróságnál szeptemberben megtörtént, így a mostani kiállításunk már egy csapatmunka eredménye. Az egyesületen belül működik egy hímző kör, akiknek eddigi munkáit szintén itt láthatják.*



Horváth Mariann munkái



Bencsik Márta (szalma), Egri Ferencné (gobelin) és Bolgár István (sallang) munkái

A Kézműves Egyesület tagjai között igen sokféle szakma őrzői vannak: pl.: mint már említettem hímzők, mézeskalácsos, hímes-tojás készítő, gobelinezők, amatőr festők, sallangkészítő, fafara

gó, gyékény-szalma-csuhétárgy készítő, kosárfonó, szövők, grafikus, fazekas, szücs, horgolók, valamint szimpatizánsok. A kiállításon azonban nemcsak az egyesület tagjai vesznek részt, hanem azok az ügyeskezdő alkotók is, akik szívesen megmutatják munkáikat a látogatóknak.”

Ezt követően a Békésszentendrési Amatőr Művészeiért Alapítvány az egyesület három tagját jutalmazta munkájáért, bízta továbbra is aktívak legyenek, vigyék messzire Szentendrési jó hírét. Ők hárman: Bolgár István, Daru Péterné, Miknyik Mihály. Gratulálunk mindháromjuknak!

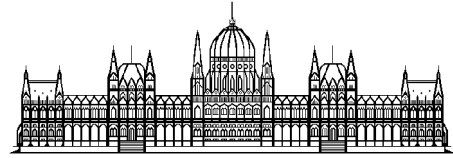
A díjátadást a kiállítás megtekintése követte, közben az énekkar tagjai finom – a kiállítók által sütött – süteménnyel kínálták a vendégeket.

Sze

Fotók: Turcsányi Lajos



A hímző kör tagjainak munkái



Domokos László  
országgyűlési képviselő

## Tisztelt Békésszentendrési Lakosok!

A december 5-ei népszavazáson az emberek világosan amellett foglaltak állást, hogy az egészség nem lehet üzlet és megvédték a kórházakat, mégpedig "elsöprő többséggel". Bár a Fidesz egyik kérdésben sem játszott kezdeményező szerepet, de "örömmel állt oda meggyőződésétől vezetve a kezdeményezők mellé az igenek oldalára". A kettős állampolgárság kérdéséről a véleményt nyilvánítók többsége igent mondott az összetartozásra, a kettős állampolgárságra.

Békés megye 5. számú választókerületének települései – Kondoros, Békésszentendrési, Csabacsüd, Hunya, Kardos, Gyomaendrőd, Szarvas, Örménykút – összességben, mindkét kérdést illetően az IGENEK mellé álltak. A kórházprivatizációt a szavazók 68%-a elutasítja, a kettős állampolgárságot pedig 54% támogatja. Békésszentendrési szavazók 76%-a a kórházprivatizációt elutasítja, a kettős állampolgárságot pedig 61% támogatja.

Köszönöm, hogy részt vettek a népszavazáson és vélemény nyilvánítottak. Köszönöm, hogy vasárnapjuktól 10 percet arra szántak, hogy a demokrácia szabályaival éljenek és e két fontos ügyben letegyék voksukat.

Domokos László

Békésszentendrési országgyűlési képviselője

www.erstebank.hu Erste Vonal: 08 40 555 444

# Kezdje az új évet új lakásban!



Miért érdemes Önnek most igényelnie lakáshitelet az Erste Banknál?

Mert egyes lakáshiteleinkhez most akár:

- **alacsonyabb kamattal,**
- **hosszabb futamidővel,**
- **magasabb hitelösszeggel,**
- **alacsonyabb havi törlesztőrészlettel**

(úthoz hozzá, ha **2004. december 31-ig** benyújtja hitelkérelmét.)

Részletekért hívja a 08 40 555 444-es Erste Vonalat!

Erste Bank Hungary Zrt. a Magyar Állam tulajdonában áll. A hitelkamatok változhatnak. A hitelkamatok a Magyar Állam által meghatározott kamattal egyezhetnek meg. A hitelkamatok a Magyar Állam által meghatározott kamattal egyezhetnek meg. A hitelkamatok a Magyar Állam által meghatározott kamattal egyezhetnek meg. A hitelkamatok a Magyar Állam által meghatározott kamattal egyezhetnek meg.

**ERSTE** BANK  
Értjük egymást.

## Az Önkormányzat rövid hírei

- Ismeretlen tettesek eltulajdonítottak 2 db pihenőpadot a strand területéről, a rendőrség nyomozást folytat a tettesek felderítésére.

- *Ismeretlen tettesek vandál módon megrongálták és használhatatlanná tették a piactéri buszmegálló illemhelyiségeit. Sajnos az utóbbi időben megszorodtak az ehhez hasonló jelenségek.*

- **A Képviselő-testület 2009. november 03-ig megbízta Virág Sándornét a Gondozási Központ intézményvezetői feladatainak ellátásával.**

- A Szarvas Kistérség Többcélú Társulása helyi fejlesztési terv kidolgozására akciócsoport alakítását kezdeményezte. Településünket Tóth András műszaki tanácsos és Kozák János alpolgármester urak képviselik a munkacsoportban.

- „Békés Megye Belterületi Vízrendezése” nyertes címzett pályázat keretében településünk is végrehajtja a belterületi belvíz-csatornahálózat felújítását. A 115 millió Ft-os program végrehajtásához 90%-os vissza nem térítendő állami támogatást nyertünk. 2005-ban 6 millió Ft, 2006-ben 55 millió Ft 2007-ben 54,3 millió Ft értékű munka kerül végrehajtásra.

- **2005-ben a lakossági felhasználás vízdíj 135 Ft/m<sup>3</sup>, a lakossági szennyvízcsatorna használati díj 135 Ft/m<sup>3</sup> lesz, azaz együttesen a víz- és csatornadíj 270 Ft/m<sup>3</sup>, az alapdíj változatlan marad.**

- A Képviselő-testület megállapította a 2005. évi helyi-adómértékeket. A kommunális adó 6500 Ft/év, idegenforgalmi adó tartózkodás után 200 Ft/fő/nap, telekadó változatlanul 11 Ft/m<sup>2</sup>. A helyi iparüzési adó maradt 1,4 %, de szűkült a kedvezményezettek köre.

- *Elfogadta a Képviselő-testület a 2004. III. félévi költségvetési beszámolót. A bevételek 655,5 millió Ft-ban, (68,85%), a kiadások 659,0 millió Ft-ban (69,2%) teljesültek.*

Sinka József  
polgármester

## MEGHÍVÓ

Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének soron következő ülését összehívom, az ülésre a Képviselő-testület nevében Tisztelettel meghívom.

**Az ülés helye:** Községháza nagytanácskozó terme

**Az ülés ideje:** 2004. december 20-án (hétfőn) 16 órakor

**Napirend előtt:** Tájékoztató a Képviselő-testület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról, valamint a két ülés között tett fontosabb intézkedésekről

### Napirendi témajavaslatok:

1. A Szociális és Népjóléti Bizottság beszámolója az átruházott hatáskörben végzett munkáról. Előadó: Bobvos János a bizottság elnöke
2. A Művelődési Ház és Könyvtár beszámolója. Előadó: Benedek Erika intézményvezető
3. Jubileumi Emlékbizottság beszámolója. Előadó: Hévízi Róbert a bizottság elnöke
4. A Képviselő-testület 2005. évi I. félévi munkaterve. Előadók: Sinka József polgármester, Dr. Strassburger Gyöngyi jegyző
5. A vízierőmű projekt megvalósításával kapcsolatos döntések meghozatala. (Fejlesztési hitel, kezelővel kapcsolatos megállapodás.) Előadó: Sinka József polgármester
6. A Képviselő-testület 2004. évi munkájáról szóló tájékoztató. Előadó: Sinka József polgármester
7. Bejelentések

Kérem, hogy a napirendi pontok fontosságára való tekintettel az ülésen megjelenni szíveskedjen. A testületi ülés írásos előterjesztése a Könyvtárban megtekinthető.

## Csatornamű Társulat hírei

Tisztelt Érdekeltek!

A Társulat 2004. október 28-i Taggyűlésén a 11/2004. (X.28.) Közgyűlési határozatával elindította a Társulat Elszámolási eljárását.

- **11/2004. (X.28.) közgyűlési határozat.**

- A Békésszentandrási Csatornamű Beruházó Víziközmű Társulat közgyűlése megállapítja, hogy a Társulat az alapszabályában meghatározott valamennyi célját teljesítette, az elszámolt vagyont a települési önkormányzat részére átadta. A 160/1995. (XII.26.) Korm. Rendelet értelmében elszámolási eljárását kell lefolytatni. Ennek megfelelően a Taggyűlés elhatározza az elszámolási eljárás elindítását, amelynek kezdő időpontja 2004. október 28. Tudomásul veszi, hogy az elszámolt vagyon felett a továbbiakban, Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzata rendelkezik. Az elszámolás elkészítését és a zárómérleg elkészítését követően azt végleges jóváhagyásra a közgyűlés elő kell terjeszteni.

Határidő: folyamatos.

Felelős: Elszámoló Bizottság Elnöke

**13/2004. (X.28.) Közgyűlési határozat**, mely az Elszámoló Bizottság megválasztásáról szól:

A Békésszentandrási Csatornamű Beruházó Víziközmű Társulat közgyűlése az EB elnökének Kugyela Mihályt, tagjainak Vaskor Jánost és Mrena Mihályt választotta.

Ezek határozatok nem azt jelentik, hogy a Társulat megszűnt. Annyi történt csupán, hogy az Elszámoló Bizottság feladata más, mint az Intéző Bizottságé volt.

Ezen időszak után is fogadjuk a lakossági bejelentéseket, de kérdéseikkel és problémáikkal az Önkormányzat Műszaki Csoportjához forduljanak.

**Lényeges kérdés a hozzájárulások fizetése:**

**2005. január 01-jétől az Önkormányzat 11733058-15346755-08110000 számlájára kerül befizetésre.**

**A befizetés történhet:**

- **átutalással,**

- **az Önkormányzat által kiadott csekken.**

A Magam és a Társulat ügyintézője valamint az Ellenőrző Bizottság Elnöke és tagjai, valamint az Elszámoló Bizottság Tagjai nevében Kellemes Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánok.

Tisztelettel:

Kugyela Mihály sk.  
Elsz. Biz. Elnöke

**Következő lapzárta:  
2005. január 12. (péntek)**

**Cikkeiket interneten is elküldhetik:**

e-mail: [bszta-konyvtar@freemail.hu](mailto:bszta-konyvtar@freemail.hu)

A lapzárta után érkezett kéziratokat csak a következő számban tudjuk megjelentetni.

# KERTBARÁ- TOKNAK

## Gyümölcsstermesztés kialakulása hazánkban – I. rész

A földművelés előtti időszakban az emberek tápláléka részben a vadgyümölcsfák, bokrok terméséből valamint az elejtett állatok húsból állt. Megfigyelték a gyümölcsérés idejét, és akkor megkeresték ezeket a fákat az erdőben. Később ahogyan kezdtek a földműveléssel is foglalkozni, a vadgyümölcsfákat nem vágták ki, hanem kezdték ápolni, sőt feltehetőleg a gyümölcs magvakat elszórták, és ezáltal szaporították.

A gyümölcsstermesztés legrégebbi hazája Ázsia, Kína és India volt, Dél-Amerikában pedig Mexikó és Peru. Európában Olaszország, Franciaország és Spanyolország. Hazánkban a gyümölcs gyűjtögetésének kora a második századik tartott. Gyűjtötték a szeder, kókény, vadalma, vadkörte, mogoró vadgesztenye termését. A 2-5. században az őslakók még keresték és szedték az erdei gyümölcsöt, de ugyanakkor az itt tartózkodó rómaiak főleg Dunántúlon már lerakták a gyümölcsstermesztés alapjait. A népvándorlás ideje alatt ez nem folytatódott, megakadt. A 6-11. századokban még mindig gyűjtögetéssel szerezték meg az itt lakók a gyümölcsszükségletüket. Az ezt követő századokban, úgy 11-15-ig a már letelepedett magyarság a vadgyümölcsfákat, bokrokat kezdték ápolni, időközönként, alkalmanként. A tudatos gyümölcsstermesztés a 15. századtól indult meg. A kevés, meglévő fajtákat bujtással sarjrol magvetéssel szaporították. A fiatal csemetéket a rómaiak mintájára négyes, ötös kötésben ültették. A 17-18. században a kastélyok kertjeiben (nyugati államok mintájára) már magas szintű és sok fajtatermesztés folyt.

Tessedik Sámuel evangélikus lelkész (1742-1820) faiskolák létesítését szorgalmazta, mert e nélkül országos gyümölcsstermesztés és nemesebb gyümölcsfa elterjesztése lehetetlen. Elhatározta Szarvason, hogy saját elképzelése szerint iskolát fog létesíteni, amely 1780-81-ben el is készült, neve: Gyakorlati Gazdasági és Ipariskola lett. A tanítási ismeretek keretében elméletben és gyakorlatban foglalkoztak a gyümölcsfák telepítésével, ápolásával, sőt cefre leparlásával is. A gyümölcsfák oltását a felesége végezte a tanulókkal együtt. Feljegyzések szerint volt olyan nap, amikor 300 darab facsemetét oltottak be. 1805. június 16-án Ófel-sége József nádor meglátogatta az intézetet, és a gazdasági kertet. A megelégedése jeléül az intézet alapítóját és annak családját nemesi rangra emelte. A nemesi oklevelet 1809. február 19-én írta alá Ferenc császár és király.

Az 1700-as évek második felében főleg a Dunántúlon nagyterjedésű gyümölcsösöket hoztak létre. 1793-ban jelent meg az első gyümölcsstermesztési szakkönyv hazánkban. Ezt követően egyre több szakirányú irodalom íródott.

A 19-ik században meghonosult a magyar kertészeti szaknyelv. Entz Ferenc orvos behatóan foglalkozott a gyümölcs kultúrával a „Kertészeti Füzetek”-ben írta le elképzeléseit a fajták szaporítására vonatkozóan. Ő hozta létre az első kertészképző iskolát. E század végén Villási Pál tollából készült el az első magyar kertészeti tankönyv. Ugyancsak ekkortájt az alföldön nagyarányú fejlődés kezdődött el, a gyümölcs és szőlőtermesztés területén.

A 20. század elején folyamatosan jelentek meg szakkönyvek, melyek nagyban segítettek a szakszerű faiskolák, szelektált gyümölcsfajták létrehozását. Az újonnan megnyitott Kertészeti Tanintézet jól képzett szakembereket nevelt. Ezidőtájt Rudinai Molnár István miniszteri biztos sokat tett a külföldi tanulmányi utak szervezéséért, továbbá állami faiskolák létesítéséért, gyümölcskiállítások, bemutatók rendezéséért, kertésztanítók képzéséért.

(folytatása következik)

Hunya Alajos nyomán  
D. Kiss Sándor



Békés, boldog  
karácsonyt  
és új évet kívánunk  
minden kedves  
olvasónknak!

A Könyvtár dolgozó!



Karácsonyi  
kedvezményes  
könyvvásár  
a Könyvtárban.

## Ünnepi nyitva tartás:

december 20-23-ig 10.00-16 óráig

december 24-én, 25-én, 26-án ZÁRVA.

december 27-30-ig 10.00-16.00 óráig

december 31-én, január 1-jén, 2-án ZÁRVA.

Nyitás: 2005. január 3-án 8.00 órakor.

## JUBILEUMI KI MIT TUD?



A Jubileumi évhez kapcsolódva 2005-ben megrendezésre kerül a Ki Mit Tud?. A következő kategóriákban lehet nevezni: vers, próza, ének (szóló, kórus), tánc (társas, néptánc), hangszer (szóló, együttes), színjáték, egyéb.

**Jelentkezési határidő: 2005. május 1.**

Várjuk minden kedves érdeklődő jelentkezést, korhatártól függetlenül.

Bővebb információ a Könyvtárban.

Művelődési Ház és Könyvtár

# FALUGAZDÁSZI HÍREK

## A mezőgazdaságban felhasznált gázolaj jövedéki adójának visszaigénylése

2004. évtől kezdődően több ponton módosult a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj jövedéki adójának visszaigénylése. A változásokat az alábbiakban adom közre a VPOP illetékeseinek közelmúltban elhangzott tájékoztatója alapján. 1998. január 1-jétől a jövedéki adó visszaigénylését az APEH helyett a VPOP-tól – Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnokság – kell eszközölni. Egy 2003. évi törvény átalakította a VPOP szerkezetét, országosan 7 regionális központ került kialakításra. Békés megye a kecskeméti központhoz került, itt történik a jövedékadózási igénylések feldolgozása. Amennyiben a nyomtatványok kitöltése a kérelmező részéről rendben van, a pénz kiutalása 30 napon belül megtörténik. A korrigálható hibákat a központban kijavítják, erről értesítést küldenek az érintettnek. Amennyiben a kijavításra nincs felhatalmazásuk, akkor hiánypótlásra szólítják fel az igénylőt 15 napon belül. Figyelembe véve a postai átfutási időt az is előfordulhat, hogy novemberi igénylés kifizetése januárra húzódhat át. Az igénylések 25-30%-a problémás, a leggyakrabban **előforduló hibák** a következők:

- 2004. május 1-jétől aki a VPOP-val kapcsolatba kerül, úgynevezett VPID számmal kell rendelkeznie. Aki ilyenl még nem rendelkezik, az első igénylés benyújtásakor nyilatkozatot kell kitöltenie – ez sokszor elmarad;
- adószámos östermelőnél fel kell tüntetni az adószámot (helye a nyomtatványon nincs, de üres rubrikába ez beírható);
- östermelői igazolvány száma nem kerül beírásra;
- nem szerepel dátum;
- hiányoznak az igénylő aláírásai;
- az adatok nem egyeznek a már meglévő VPID adataival (Fontos: minden adatváltozást a számítógépes feldolgozás miatt 15 napon belül be kell jelenteni!)
- a sajátkezü aláírás nem azonos a nyilvántartottal;
- kerekíteni egytizedes pontossággal kell, a kerekítési szabályok betartásával;
- a jövedéki adó mértéke ebben az évben gyakran változik, a visszaigénylésnél az azonos adótartalmú számlákat egy-egy rovatban külön kell szerepeltetni - a 6. rovat kitöltése után pótlapot kell használni;
- a számlák alakilag, tartalmilag szabályosak legyenek, sok a pontatlan, hiányos számla;
- bevalláson túli időszak számlái nem fogadhatók el;

- a mennyiségeket a számlák kiállítási sorrendjében kell figyelembe venni;
- számlák utólag csak a számlakibocsátó ellenjegyzésével javíthatók, az igénylő azt saját kezűleg nem javíthatja;

További általánosságban felmerülő kérdések:

- Nyomtatványbeszerzési lehetőségek:  
Békéscsaba Fővámvivatal ill. Kecskemét Regionális Vámhivatal.
- Az év folyamán elvégzett munkák igazoltatása – FVM munkalap felhasználásával – kettő eredeti példány benyújtásával történik a Területi Falugazdász irodában Szarvason.
- Problémás esetekben érdeklődni lehet: a 76/502-519 telefonszám Török László századosnál vagy a 76/502-519/516-os telefonszámon a feldolgozásnál.
- Mezőgazdasági szolgáltatási számla esetén a teljesítés dátumának időpontjában érvényes gázolaj jövedéki adómértéket kell figyelembe venni. Ez abban az esetben is igaz, ha pl. a búzaaratásról kiállított számlán a teljesítés dátuma szeptemberi – noha a tényleges aratási szolgáltatás júliusban történt – akkor a szeptemberben érvényben lévő gázolaj jövedéki adómértéket kell figyelembe venni. Ha a teljesítés dátuma időszakként kerül megadásra, akkor a számlakiállítás dátumával időpontjában érvényes gázolaj jövedéki adómértéket kell figyelembe venni.
- A mezőgazdaságban felhasznált gázolaj jövedéki adó visszaigénylésekor a gázolajszámlák esetén a számlakiállítás dátumának időpontjában érvényes jövedéki adómértéket kell figyelembe venni.
- Szarvasmarha támogatása esetén csak a tehénre igényelhető – egyéb szarvasmarhára nem – a támogatás összege a 216/1997 (XII.1.) Kormányrendelet szerint, az éves kronologikus tehénlétszám alapján (az állatlétszámot az Állattenyésztési és Teljesítményvizsgáló Kft. Nyilvántartása szerint kell negyedéves bontásban meghatározni!)
- Fokozottan kell ügyelni arra, hogy a gázolajbeszerzés dátuma megelőzze a művelet elvégzésének hónapját, valamint a beszerzett gázolaj mennyisége fedezze a művelet elvégzéséhez szükséges mértéket.
- Visszamenőlegesen korábbi évekre csak abban az esetben lehetséges jövedéki adót visszaigényelni, ha az adott naptári évre vonatkozóan nem merítették ki a törvényben meghatározott keretet, ill. ha az FVM egyértelműen meg tudja állapítani az elvégzett munkaművelet tényét.

Sinka Csaba

## Eredményhirdetés

A november 27-ei Szentandrási napi ünnepséget megelőzte a Kishegyesre való kitelepülés 235. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezés, a Jubileumi Emlékbizottság szervezésében. E program végén került sor az Emlékbizottság által meghirdetett „Embléma pályázat” eredményhirdetésére.

A döntéshozók véleménye alapján Hévízi Mariann munkája nyerte el az első díjat, az 5.000 Ft-os pénzjutalmat.

Mivel a többi pályázat is színvonalas alkotás volt, az Emlékbizottság úgy határozott, hogy a további pályázók is jutalmat kapnak 2-2.000 Ft értékben: Bódi Etelka, Babák Nikolett, Farkas Zsófia, Hévízi Bianka, Lizon János.

A nyertes embléma szerepel a 2005-ös falinaptáron, ami az újság mellékleteként jelenik meg.

Köszönjük minden résztvevő munkáját, melyhez gratulálunk. A későbbiekben ezeket a rajzokat dekorációként fogjuk felhasználni.

Jubileumi Emlékbizottság

## SAKK-MATT

Hosszú szünet után ismét megrendezésre kerül a Sebestyén Kupa sakk csapatverseny! Várjuk azon 3 fős csapatok jelentkezését, akik részt kí-

vánnak venni a februárban megrendezendő viadalon. A versenyről bővebben a 20/323-8787-es telefonszámon lehet érdeklődni. A jelentkezéseket 2005. január 15-ig kell leadni a Pergamen Papírboltban.

Művelődési és Sport Bizottság

## TEREMFOCI

Az elmúlt évek hagyományaihoz híven a 2005-ös esztendőben is megrendezésre kerül a Farsang Kupa terem labdarúgó torna. Az első találkozás január 8-án 15 órakor lesz az Általános Iskola tornatermében.

Várjuk minden érdeklődő csapat jelentkezését a helyszínen!

Művelődési és Sport Bizottság

Áldott, békés karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag boldog új évet kíván



a Pergamen Papírbolt

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék” Vörösmarty Mihály

## Üdvözlét Dévényből!

Az előző számban már látható volt egy miniatűr fotó a várról. Akkor még nem sejtettem, hogy most ismét a Góg és Magógból idézek. „S mégis megkérdem tőletek: Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?” Eme fájdalmas érzéstől gyötörve az Ady által említett Dévény a képzeletbeli úticél 2004. adventjén.

Pozsonytól alig 8 km-t megyünk fölfelé a Duna partján és megérkezünk a vár alatti faluba, amely a hajdani határfolyó a Morva torkolatánál épült. A parkolóból előbb egy sétat ajánlok, át a kőkapun a vízpart felé. Alaposan szemügyre vehetjük a félelmetes sziklákat és mindjárt adódik is az első kérdés, vajon hogy hordhatták fel ide az építőanyagot?



A várudvar

Dévény közel 2000 éves múltra tekint vissza. Fontos állomása volt a Baltikumból Rómába vezető Borostyánkő útnak. Az akkor épült őrtornyot a népvándorlás idején palánkvárrá bővítették. Kalandozó őseink búcsúpillantásait őrzik a kövek, ugyanis Dévényt tekintették az ország nyugati kapujának, Európa felől nézve ez volt a Porta Hungariae. Az erősség a századok során gyakran cserélt gazdát, volt idő amikor osztrák vagy cseh zászlót lobogtatott a szél. Nádoraink közül Garai Miklós szép reneszánsz részekkel gazdagította a várat, majd az egy évszázaddal későbbi utóda, esesedi Báthory István – aki II. Lajos nevelője volt – az 1530-ban bekövetkezett haláláig itt tölti élete utolsó éveit. 1683-ban a Bécs ellen vonuló törökök hiába ostromolták, számukra bevehetetlen maradt a sásfészek, amely ekkor már a Pálffyak kezén volt, akik közel 300 évig birtokolták.



A Morva, az 1000 éves határnál

Belépve a kapun az embert először a tágas várudvar lepi meg. Jól kivehetők a palota termei, a szép reneszánsz faragások itt-ott még előbukkannak. A lépcsőn felkaptathatunk a felső várba, ahol aztán kapaszkod-

hatunk, mert szédítő látványban lesz részünk. Alattunk 80 m mélységben hömpölyög a kék Duna, a láthatáron Pozsony lakótelepei tűnnek föl, jobbról a Morva szürkés vize folydogál szép lassan. A túloldalon távolban Hainburg falai sejlenek. Innen föntről az a kiugró szirt még izgalmasabb, mint a vízparti sétánk idején. Meg is van a hozzá kapcsolódó történet. Valamikor réges régen egy előkelő úr és egy apáca egymásba szerettek. A lovag elrabolta a lányt a kolostorból és ide, ebbe a megközelíthetetlen toronyba menekültek. Üldözőik követték a szerelmespárt és még mielőtt elfogták volna őket, a fiatalok a szédítő mélységbe vetették magukat. Azóta Apácatoronynak nevezik ezt a sziklából kinövő különleges építményt. Eltűnődve a múton lassan megfogalmazódik a második kérdés: Jó gazdáknak ismerjük a Pálffyakat, miért ilyen romos ez a vár?



Az Apácatoronny

Ugorjunk vissza az időben 200 évet, 1809-ben francia katonák felrobbantják, minden különösebb ok nélkül. Szerintem Napóleon kiváló orvosai bizton állították, hogy a moszkvai nátha ellen még a dévényi romlás sem nyújt majd védeltséget. A század végén az 1000 éves állam egy gyönyörű 25 m-es millenniumi emlékművet épített a várudvarra, melynek tetején egy Árpád-kori vitéze állt, jobb kezében leszúrt kard, baljával pedig egy címeres pajzsra támaszkodott. Berczik Gyula komáromi szobrászművész alkotása lenyűgöző látvány volt a Dunáról nézve. Sajnos két évtized múltával ezt ledöntötték, vasrúddal szétverték, még a talapzatot is elpusztították. De én a várudvaron járva a hajdani kép és leírás alapján azt hiszem megtaláltam a 6 m átmérőjű oszlop helyét. Mert nemcsak a szemével lát az ember, hanem a szívével és a lelkével is, hiszen „Magyar vagyok, nagyon...”

Üdvözlettel: Bödi Mária

# VADÁSZOLDAL

„A VADÁSZAT AKTÍV TERMÉSZETVÉDELEM”

## Ismét vaddisznó a terítőken!

Az év utolsó lapszámában is nagy szeretettel üdvözlöm az Olvasókat! A múlt hónapban azt írtam, hogy beszámolok majd a megkezdett apróvad vadászatainkról. Viszont olyan események történtek október-november hónapban, melyek miatt ezt a beszámolómat eltolom egy hónappal későbbre. Ehelyett arról olvashatnak, hogy hosszú évek után ismét vaddisznó került terítőkre a területünkön. A vadlexikonom 32. részében egy titokzatos kisemlőről a közönséges denevérről olvashatnak...

Pontosan egy éve azt írtam a decemberi lapszám vadlexikon rovatomban: „Sokaknak meglepő, de e vadat nagyritkán láthatjuk a településünk határaitban. Így ne lepődjenek meg, ha a környékünkön járva esetleg összefutunk vele...”. Ez az alkalom most el is érkezett...Hosszú-hosszú évek után –majd 10 év elteltével- ismételen vaddisznólövés történt, nem is egy, hanem mindjárt 2 példány ért halálos lövés. Bár majdnem minden évben észleljük a jelenlétét –a lábnymoi elárulják-, látni és főleg elejteni ezeddig nem sikerült. Most azonban két helyi vadásznak kedvezett a szerencse. És hogy miért kellett lelőni ezeket az állatokat? Elsősorban, mert nagy károkat okoz a mi apróvadász területünkön, és a hatóságok „nemkívánatos” fajnak tekintik erre felé. Másrészt mert a Természetvédelmi Hivatal által meghatározott 48000 db maximális mennyiség ellenében –a legfrissebb adatok szerint- 86637 él Magyarországon. A vadászat ellenére számuk pedig évről évre emelkedik. A nálunk előforduló egyedek nagyrészt az öcsödi területekről tévednek át hozzánk. Az első példányt, október 18-án Ficzere Ferenc ejtette el a horgai területén az őz tarvad vadászat közben, amint az a közeledő UAZ elől felkelve futásnak eredt. Ez a vaddisznókan, mintegy 140-150 kg-ot nyomott. A második, egy kb. 35-40 kg-os süldő volt, melyet Herceg Csaba lőtt a Gondalaposon november 11-én. Ekkor a vad a kukorica betakarítás közben a kombájnnak elől kelt fel. A két vadásznak a vadásztársak nevében is gratulálok!



## VADLEXIKON 32.

### Közönséges denevér –Myotis Borkhausen-

A denevérek Európa leggyakrabban megfigyelt emlősei közé tartoznak, mégis egyike a legnehezebben meghatározható állatcsoportnak, s meglepően keveset tudunk róluk.

Legtöbb fajt szinte lehetetlen biztonsággal felismerni repülés közben. Nagyrészt alvással tölti a nappalt, s Európa legnagyobb részén téli álmat alszik. Most a nemzetség legnagyobb fajáról, a közönségesről írok egy rövid ismertetést. Közép- és Dél-Európában elterjedt. Rejtékét a sötétség beállta után hagyja el, ezért csak éjszaka találkozhatunk vele. Sokféle élőhelye van, gyakran városokban él, egész évben pincékben, bányákban, barlangokban, faodvakban tanyázik, bár nyáron gyakran padlásokon tölti a nappalt. Néha egyesével, de legtöbbször csoportosan pihen.

Általában szabadon lógnak a mennyezetről, néha a falon vagy nyílásokban lapulnak. Testhossza 80 mm, szárnyterpesztése akár 45 cm is lehet, fülei meglehetősen nagyok, de nem érnek össze a fejtetőn. Szívesen vadászik a fák lombjai körül, általában 4-8 méter magasan. Nagyobb lepkékkel, bogarakkal táplálkozik, fő csemegéje a cserebogár. Ősszel párzik, de a nőstény csak tavasszal termékenyül meg, és májusban szüli meg egyetlen kölykét. A kicsik szürkébbek, mint a felnőttek s körülbelül 45 napon belül már repülnek. A pihenő denevérek nagyon érzékenyek a háborgatásra, s mivel sok faj száma csökkenőben van, legjobb ha nem is háborgatjuk őket. Mint minden denevér, a közönséges is védett fajnak számít, eszmei értéke 50000 forint.



Az év utolsó lapszámában megragadnám az alkalmat, hogy minden Olvasómnak kívánok kellemes ünnepeket és boldog újévet!

*A 2005-ös év első lapszámában beszámolok majd a már beígért apróvad vadászatok eredményeiről. A vadlexikonom jövő évi lapszámaiban pedig minden hónapban bemutatok majd egy vízi madarat, mivel itt a Körösök mentén és a vizenyős területeken szinte Magyarország összes faja előfordul....*

# SPORT

## Sportolóink kitüntetése

Sportolóink megbecsülését jelzi, hogy az idén az András napi ünnepségen a sportágak legjobbjait is elismerésben részesítették. A Művelődési – és Sportbizottság még a tavalyi évben javasolta ezt és a sportegyesületek ezt örömmel fogadták. Az egyesületek vezetői, edzői nehéz helyzetben voltak, hiszen szerencsére sok kiváló sportoló közül kellett kiválasztani a legjobbat, ami a csapatsportágak esetében nem is olyan egyszerű. Az viszont örömteli, hogy a most megválasztott sportolók szinte valamennyien ifjúsági korúak, akik előtt még remélhetőleg szép sportpályafutás állhat. Gratulálunk az idei teljesítményükhöz és a továbbiakban is igen eredményes sportpályafutást kívánunk nekik!

Az év legjobb sportolója kézilabda sportágban: Bagi Brigitta.

Két éve kézilabdázik, az ifjúsági csapat kapusa. Szorgalmas, kitartó, sportemberhez méltó viselkedése miatt javasolták a kitüntetésre. Különböző tornákon három alkalommal választották a mérkőzések legjobb kapusának. Edzője Varjú Csaba.

Az év legjobb sportolója labdarúgás sportágban: Virág Imre.

1998 óta tagja a Hunyadi Mátyás Sportegyesületnek. Szerepelt a serdülő, ifjúsági csapatban, és már két éve a felnőtteknél játszik. Szorgalmas, tehetséges játékos, aki még nagy eredményekre is képes lehet. Edzője Varga László.

Az év legjobb sportolója kajak-kenu sportágban: Kovács László.

Három éve kajakozik. Az országos bajnokságon ebben az évben 1000 méteren 3., 500 méteren 4., maraton távon (10 km) 8. lett. A régiós válogatón 4. helyezést ért el. Tehetséges versenyző, korosztályában az országos élmezőnyhöz tartozik. Nevelő edzője Sinka Péter, edzője Bagaméri László.

Az év legjobb sportolója versenytánc kategóriában: Mrena Erzsébet és Korbely Gyögy. 2003 óta táncolnak együtt, mely időszak alatt több klubközi táncversenyen értek el szép eredményt. Részt vettek a kelet-magyarországi területi bajnokságon, ahol standard kategóriában 5. helyezést, helyi klubközi táncversenyen 1. helyezést értek el. Eredményeik alapján ők lettek a klub legeredményesebb párosa. Tánctanáraik: Horváthné Kriczky Zita és Horváth Ferenc.

Fabó István

## KÉZILABDA

### A megyei I.o. női bajnokság őszi végeredménye

1. Jamina	10	8	1	1	239-183	17 pont
2. Kétsoprony	10	8	-	2	234-175	16 pont
3. Főiskola	10	7	-	3	272-214	14 pont
4. Gyomaendrőd	10	7	-	3	250-214	14 pont
5. Békés	10	7	-	3	208-201	14 pont
6. Békésszentandrás	10	5	2	3	225-195	12 pont
7. Mezőberény	10	5	-	5	222-185	10 pont
8. Kondoros	10	2	2	6	218-244	6 pont
9. Szarvas	10	2	-	8	176-237	4 pont
10. Gádoros	10	1	-	9	178-234	2 pont
11. Füzesgyarmat	10	-	1	9	151-291	1 pont

### A megyei I.o. női utánpótlás bajnokság őszi végeredménye

1. Békés	7	7	-	-	152-104	14 pont
2. Sarkad	6	5	-	1	133-90	10 pont
3. Gyomaendrőd	7	4	1	2	114-122	9 pont
4. Doboz	7	2	2	3	125-108	6 pont
5. Kétsoprony	6	2	2	2	117-111	6 pont
6. Füzesgyarmat	7	3	-	4	140-136	6 pont
7. Kondoros	7	1	-	6	109-154	2 pont
8. Békésszentandrás	7	-	1	6	79-144	1 pont

## Faültetés a Sporttelepen

A kajak-kenu klub mindig is nagy gondot fordított arra, hogy szépitse és ápolja környezetét. Az idén elkészült a csónakház előtti szakaszon a díszburkolatos járda és térburkolat, melynek anyagát az Argomex Kft. biztosította. Ezt ezúton is köszönjük! Kihaszánálva a december eleji szép időt, hogy még szebb legyen környezetünk újabb 11 darab szilfát ültettünk el, így teljessé téve azt a fasort, melyet 2002-ben telepítettünk. Akkor a nagy tél miatt szinte minden fát kirágtak a nyulak, de odaadódó gondoskodással sokat sikerült megmenteni. Reméljük ezek a fák is megerősödnek, meghálálják a gondoskodást és sokáig gyönyörködhetünk bennük.

Fabó István



Munkában a brigád

Fotó: ifj. Sinka Péter

## LABDARÚGÁS

1. Sarkadkeresztúr	10	3	1	30-10	33 pont
2. Vésztő	10	1	3	36-14	31 pont
3. Magyarbánhegyes	8	2	4	31-17	26 pont
4. Mezőhegyes	8	2	4	35-23	26 pont
5. Szabadkígyós	8	-	6	30-21	24 pont
6. Szeghalom	7	2	5	30-23	23 pont
7. Mezőberény	7	2	5	17-19	23 pont
8. Méhkerék	6	3	5	24-16	21 pont
9. Gyomaendrőd	5	3	6	27-23	18 pont
10. Mezőkovácsháza	6	-	8	29-30	18 pont
11. Békésszentandrás	5	3	6	17-22	18 pont
12. OMTK	5	1	8	17-21	16 pont
13. Békés	3	3	8	17-39	12 pont
14. Tótkomlós	3	2	9	9-32	11 pont
15. Nagyszénás	2	4	8	21-36	10 pont
16. Csorvás	3	1	10	17-41	10 pont